

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
QAT üzvləri Kəlbəcər girovları üçün aclıq aksiyasına başladı
yazısı səh.11-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15-16 noyabr 2014-cü il Şənbə № 280 (5989) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Hakimiyyətlə müxalifət arasında dialog gəlişməsi

Əli Həsənov: "Partiya rəhbərlərinin ictimai-siyasi vəziyyəti müzakirə etmək təşəbbüsünə hörmətlə yanaşırıq"
yazısı səh.3-də

Məhkəmə azərbaycanlı biznesmeni həbsdən buraxmadı

yazısı səh.6-də

Mirvari Qəhrəmanlının ailəsinə qoyulan qadağa götürüldü

yazısı səh.3-də

Musavatdakı narazılar üç şərt irəli sürdülər

yazısı səh.8-də

Müəllimlərə kredit ödətdirən direktorun adı daha bir cinayət işində

yazısı səh.14-də

Paytaxtın "yağlı parkomat tikəsi" uğrunda mübarizə daha da qızıxdı

yazısı səh.12-də

Dörd hərbi komissar işdən çıxarıldı

yazısı səh.11-də

İlin sonunda əfv ərizəsi yazan siyasi məhbuslar azad edilə bilər

yazısı səh.12-də

Azərbaycandan İrəvana növbəti xəbərdarlıq: "Dərhal vurulacaq!"

yazısı səh.10-də

Ziya Məmmədovun oğlu Amerikada ziyafət verdi

yazısı səh.13-də

Ev dustağı olan şirkət rəhbəri şəhərdə gəzir

yazısı səh.11-də

İrana bağlılıqda ittiham olunan Nardarandan reportaj...

yazısı səh.15-də

Azərbaycanlı oliqarx müflis olur BEYNƏLXALQ BANK "AST TELMAN"IN MÜLKÜNÜ ƏLİNDƏN ALDI

Telman İsmayilov krediti qaytara bilmədiyi üçün bank yəhudi biznesmenin daşınmaz əmlakının bir hissəsini öz mülkiyyətinə keçirib; ümumi dəyəri 140 milyon dollar olan yarımçıq qalmış mehmanxana ərazisində torpağın bir sütünün qiyməti milyon dollardan yuxarıdır; iş adamının borcları isə milyarda çatır...

Seçkilərə bir il qalmış: siyahılı parlament təcrübəsindən imtina ediləcəkmə?

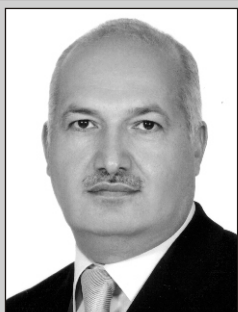
Artıq hakimiyyət də anlayır ki, indiki taleyüklü mərhələdə Azərbaycana daha təmsilçi Milli Məclis lazımdır; deputat korpusunun ənənəvi formalaşma prinsipi dəyişməsə, itirən həm də iqtidar olacaq

yazısı səh.9-də

Sumqayıt sələfiləri liderinin həbsinin yeni təfərrüatları

yazısı səh.5-də

Sərdar Cəlaloğlundan Milli Şura rəhbərliyinə sərt ittihamlar

yazısı səh.13-də

Professor İlham Rəhimova Bolqarıstanın ali mükafatı verildi

yazısı səh.6-də

15-16 noyabr 2014

Əflatun Amaşov "Yeni Müsavat" qəzetini təbrik etdi

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov "Yeni Müsavat" qəzetinin 25 illik yubileyi münasibətilə qəzetin redaksiyasına təbrik məktubu yollayıb. Məktubda deyilir:

"Mətbuat Azərbaycanda sivil cəmiyyət quruculuğunda hər zaman öndə olan müstəsna ictimai institut kimi özünü təsdiqləmiş, xalqın istək və arzularının ifadəçisi qismində çıxış etmişdir. Bu missiyanı üzərinə götürmüş kütləvi informasiya vasitələri insanlara həqiqətləri çatdırmaqla

yekun nəticə etibarilə demokratik dəyərlərin qərarlaşmasına mühüm töhfələr vermişlər. 25 il öncə fəaliyyətə başlamış "Yeni Müsavat" qəzeti də belə kütləvi informasiya vasitələrindəndir.

"Yeni Müsavat"ın və eləcə də onunla eyni vaxtda nəşr olunmuş digər mətbu vasitələrin məqsədi doğma Vətənimizi müstəqil görməyə köklənmişdi. Onlar bu amal uğrunda mücadiləni öz səhifələrinə daşımaqla şərəfli missiya yerinə yetirdilər. Ötən müddəti xarakterizə edərkən bütün bunları və eyni zamanda "Yeni Müsavat" qəzetinin prinsiplərinə sadiqliyini, hadisə və proseslərə yanaşmadakı özünəməxsus dəst-xəttini vurğulamaq lazımdır. Məhz belə məxsusi keyfiyyətləri nəşri cəmiyyətə yaxından tanıdır.

25 illik fəaliyyət yoluna malik "Yeni Müsavat" üçün gərgin yaradıcılıq axtarışları, qayğılar və bir sıra məziyyətlər də xasdır. Sadaladıqların mətbu orqanın özünü fərqli baxışların səsləndiyi tribuna kimi təsdiqləməsində həlledici rol oynayıb. Hesab edirəm ki, qəzetin uğurunu şərtləndirən başlıca amil də budur. Nəşrin 25 illiyinə ən böyük hədiyyə onun geniş və rəngarəng oxucu auditoriyasıdır.

"Yeni Müsavat"ın kollektivinə 25 yaş ilə bağlı xoş duyğularımı çatdırarkən qəzetin peşəkar media vasitəsi olaraq rəhbər tutduğu prinsip və dəyərlərə bundan sonra da sadiq qalacağına əminəm. Arzu edirəm ki, nəşr daha böyük yubileyərinə qovuşsun, uğurları bol olsun. Xoş gününüz mübarək, əziz həmkarlar!

□ Əflatun AMAŞOV,
Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri

"Reklam haqqında" qanun Milli Məclisdə müzakirə edildi

Əli Həsənov: "Qanun layihəsi süründürməçiliyin, bürokratik əngəllərin və digər neqativ halların qarşısını almalıdır"

"Reklam haqqında" qanun layihəsi üzərində iş davam etdirilməlidir. Bunu Azərbaycan Prezidenti Administrasiyası İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov "Reklam haqqında" qanun layihəsinin Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsində müzakirəsi zamanı deyib. Gün.az-ın məlumatına görə, Ə.Həsənov qeyd edib ki, layihədə mübahisə yaradacaq və reklam fəaliyyəti subyektlərinin narahatlığına səbəb ola biləcək müddəalarla bağlı ciddi müzakirələr aparılmalıdır.

"İşçi qrup həm müvafiq dövlət orqanlarından, həm də reklam istehsalçısı və yayımcılardan daxil olmuş təklifləri diqqətlə araşdırmalı, reklam bazarının inkişafına xidmət edən əsaslı rəy və təklifləri nəzərə almalıdır".

Prezident Administrasiyası rəsmi vurğulayıb ki, təklif olunan qanun layihəsi reklam bazarının inkişafına xidmət etməklə yanaşı, həm də yerli və xarici şirkətləri reklama həvəsləndirməli, reklam subyektlərinin fəaliyyətinə yersiz müdaxilələrin, ağır maliyyə sanksiyalarının, süründürməçiliyin, bürokratik əngəllərin və digər neqativ halların qarşısını almalıdır: "Bundan başqa, qanun layihəsində reklamın verilməsi, hazırlanması və yayılması prosesini ağırlaşdıran, reklam subyektlərinin fəaliyyətini məhdudlaşdıran bir çox müddəalar yenidən nəzərdən keçirilməli, prosedur qaydaları maksimum sadələşdirilməli və şəffaflaşdırılmalı, sui-istifadə amilini istisna edilməlidir".

Müzakirələrdə Milli Məclis üzvləri, bir sıra KİV rəhbərləri, aidiyyəti qurumların təmsilçiləri iştirak edib.

□ ELSAD

İŞİD və "Əl-Qaidə" kürdlərə qarşı birləşdi

Musavat.com Türkiyə mediasına istinadən xəbər verir ki, İŞİD və "Əl-Qaidə" terror təşkilatları kürdlərə qarşı birləşmək qərarı alıblar.

Verilən məlumatlara görə, hər iki terror təşkilatı arasında gizli görüş keçirilib. Görüş ilə əlaqədar məlumatı müxalif cəbhə komandiri Əbu Muzafer də təsdiqləyib.

Onun sözlərinə görə, İŞİD ilə "Əl Qaidə" hazırda hələlik hərbi qarşıdumaların reallaşmadığı Suriyanın şimalındakı kürd milislərə qarşı ortaq hərəkət etmək mövzusunda razılığa gəliblər.

Həmin toplantının Kobanini tam olaraq nəzarətə götürmək məqsədilə keçirildiyi deyilir. Əsas anlaşmanın da bu barədə olduğu iddia edilir.

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

→ Ali məktəblər xarici dillər

→ kompyuter kursları

→ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq

→ 1.C. mühasibat - anbar - bank işi

→ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə

→ Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

APA 10 yaşını qeyd etdi

Noyabrın 16-da "APA-Holding"ə daxil olan Azəri-Press Agentliyinin (APA) ilk bülletenin yayılmasının 10 ili tamam olur. Musavat.com xəbər verir ki, agentlik öz yubileyini noyabrın 14-də Kempinski oteldə keçirib.

Erməni samboçular Bakıya gəlir

Erməni samboçuları 2015-ci ilin iyununda Bakıda birinci Avropa oyunlarında iştirak edəcəklər. ANS PRESS-in məlumatına görə, bu məsələ Ermənistanın Sambo Federasiyasının iclasında müzakirə edilib.

İclasda kişilər arasında 57 və 90 kiloqram çəki dərəcələrində və qadınlar arasında 52 kiloqram çəki dərəcəsinə ən güclüləri müəyyənləşdirmək üçün yarış təşkil etmək qərarı alınıb.

Avropa Oyunlarına hazırlıq məqsədi ilə erməni samboçularının iki beynəlxalq yarışda iştirakı planlaşdırılıb. Ermənistan Milli Olimpiya Komitəsinin müvafiq maliyyə dəstəyi olacağı təqdirdə, Ermənistan Sambo Federasiyasının qarşısına Bakıda ən az iki medal qazanmaq hədəfi qoyulacaqdır.

Rüşvət üzrə reyting cədvəlində Azərbaycan 197 ölkə arasında 140-cıdır.

Trace International adlı biznes təşkilatı özünün Qlobal Rüşvət Riski İndeksi adlı göstəricisini təqdim edib.

Trace Matrix adlanan bu indeks hər bir ölkə üzrə 100 ballıq sistemlə hesablanır. İdeya ondan ibarətdir ki, hər bir ölkədə iş gören iş adamı burda ondan rüşvət istəniləcəyi riskini qiymətləndirə bilsin.

Nigeriya, məsələn, 100 baldan 97 bal yığıb. Bu o deməkdir ki, burda rüşvətsiz iş görmək praktiki olaraq mümkün deyil.

İndeksbiznesin hökumətlə qarşılıqlı əlaqələri, korrupsiya əleyhinə qanunların vəziyyəti, hökumətin və vətəndaş cəmiyyətinin açıqlığı, şəffalığı, medianın durumu kimi sahələrə qiymət verilməsi əsasında müəyyən olunur.

197 ölkə arasında Azərbaycan rüşvət riskinə görə 140-cı yeri tutur. Müqayisə üçün, Gürcüstan 11-ci, Ermənistan 87-ci, Rusiya 134-cü yerdədir. Biznes rüşvət riskinin ən az olduğu ölkələr İrlandiya, Kanada, Yeni Zelandiya, Honq Konq, İsveç və başqalarıdır.

Ən axırncı yerdə Nigeriyadır. Özbəkistan 194-cüdür.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

APA 2004-cü il yanvarın 8-də Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçib və həmin il noyabrın 16-dan fəaliyyətə başlayıb. Agentlik Azərbaycan, rus, ingilis, ərəb və fransız dillərində xəbər xidməti göstərir. Xəbər xidməti xüsusi bülletenlər və "on-line" sistemi ilə həyata keçirilir.

Agentliyin www.apa.az, www.apasport.az ünvanlı internet saytları fəaliyyət göstərir. Bundan başqa, APA-nın gündəlik xəbərlərini mobil telefon vasitəsi ilə wap.apa.az və m.apa.az ünvanından da oxumaq mümkündür.

APA-nın Azərbaycanın bütün bölgələrində, həmçinin ABŞ, Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan, Fransa və Mərkəzi Asiya respublikalarında ofisləri fəaliyyət göstərir.

Agentlik Avropa Şurasında, Dövlət Departamentində, Rusiya XİN-də rəsmi qeydiyyatdan keçib.

APA dünyanın bir çox analitik mərkəzləri, o cümlədən ABŞ-ın "Stratfor" Qlobal Məlumat Şirkəti ilə əməkdaşlıq edir.

□ SEVİNC

«Sevil» massivinin mülkiyyətçiləri yenə aksiya keçirdi

Noyabrın 14-də «Sevil» yaşayış massivinin mülkiyyətçiləri Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin binası qarşısında aksiya keçiriblər. Onlar «Sevil» yaşayış massivi ilə bağlı yaranmış problemə aydınlıq gətirməsini istəyiblər.

İcra hakimiyyətinin binası qarşısından çıxarılan aksiyaçılara bələdiyyəyə müraciət etmək məsləhət görülüb.

Polis jurnalistlərə foto və video çəkiliş aparmağa icazə verməyib.

Xatırladaq ki, bir neçə ay öncə tikinti şirkəti olan «Sevil» Massivi MTK-nın təsisçisi Aynur Zeynalov və direktoru Elçin İsmayilov həbs olunublar. Onlar qanunsuz torpaq almaqda, vergidən yayınmada ittiham ediliblər. (azadliq.info)

Azərbaycan nefti 80 dollardan aşağı düşdü

Dünya birjalarında neftin qiyməti yenə düşüb. Nyu-Yorkun NYMEX birjasında "Layt" markalı neftin bir barreli 2,97 dollar ucuzlaşaraq 74,21 dollar, Londonun ICE birjasında isə "Brent" markalı neftin bir barrelinin qiyməti 3,63 dollar azalaraq 77,49 dollar olub.

Dövlət Neft Şirkətinin marketing və iqtisadi əməliyyatlar idarəsindən AzərTAC-a verilən məlumata görə, "AzərLayt" markalı neftin bir barrelinin qiyməti London birjasında 2,52 dollar azalaraq 79,99 dollar təşkil edib.

İlham Mirzəyevin səhhəti pisləşib

Tanınmış teleaparıcı İlham Mirzəyevin səhhəti yenidən pisləşib. Bu barədə azvision.az-a İlham Mirzəyevin vəkili Xanlar Bayramzadə məlumat verib. O bildirib ki, teleaparıcı bir aydan artıqdır xəstəxanada müalicə olunur: "İlham Mirzəyev baş və bel ağrılarından əziyyət çəkir.

Ona görə də artıq bir aydan çoxdur ki, Bakı İstintaq Təcridxanasının tibb məntəqəsində müalicə olunur. Onun səhhəti yaxşı deyil. Ağrıları var".

Qeyd edək ki, İlham Mirzəyev Nərimanov Rayon Məhkəməsinin hökmü ilə 4 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə təqsirləndirilib.

Orxan Pamuk kitablarına qadağa?

Ölkəyə gətirilən bədii ədəbiyyatla bağlı tələs var

Həydər Əliyev adına Bakı Hava Limanının gömrük məntəqəsində baş verən pozuntular barədə zaman-zaman yazı-riq. Bunlardan biri də ölkəyə gələn vətəndaşlarımızın keçdiyi yoxlama, baqajlarının yoxlanılması ilə bağlı prosedurlar zamanı yol verilən pozuntulardır. Bu günlərdə Türkiyə səfərindən Azərbaycana qayıdan vətəndaşlarımızdan birinin başına ilginç hadisə gəlib. Özü ilə xeyli sayda kitab gətirən ziyalıımız ciddi yoxlamadan keçib. Onun gətirdiyi kitablar siyahısında Orxan Pamukun müəllifi olduğu kitablar olub. Gömrükçülər kitabları xüsusi həssaslıqla yoxlayan sonra ziyalıımızı O.Pamukun niyə oxuduğuna görə qınayıblar, ona "bu adam erməniperəstdir" deyə irad tutublar. Qarşı tərəf isə onlara O.Pamuk kitablarının Azərbaycan dilində nəşr olunduğunu xatırladaraq, onların "qadağan olunmuş ədəbiyyat" siyahısına salınmadığını deyib. Bununla da problem yoluna qoyulub.

Xatırladaq ki, daha öncə Azərbaycanda qadağan olunmuş dini ədəbiyyatlardan ən təhlükələrinin adları açıqlanıb.

Hüquq-mühafizə orqanlarından verilən məlumata görə, son illər respublikada təhlükəli dini cərəyanlara qarşı müntəzəm əməliyyatlar həyata keçirilib. Bu əməliyyatlar zamanı müxtəlif dini təriqətləri və cərəyanları təbliğ edən xeyli sayda dini ədəbiyyat müsadirə olunub. Amma onların sırasında heç zaman Türkiyə ədəbiyyatı və O.Pamukun adı olmayıb.

□ SEVİNC

Hava kəskin soyuyacaq

Noyabrın 16-dan ölkə ərazisində hava soyuyacaq, temperatur 4-6 dərəcə enəcək. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktoru Umayra Tağıyeva Trend-ə deyib ki, noyabrın 17-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişəcəyi, noyabrın ikinci ongünlüyünün sonuna kimi havanın qeyri-sabit keçəcəyi gözlənilir.

Havanın temperaturu ötən günlərlə müqayisədə tədricən 4-6 dərəcə enəcək. Noyabrın 17, 18, 19-da gündüz saatlarında havanın temperaturu 8-10 dərəcəyə yaxın olacaq.

Noyabrın 16-sı axşamdan noyabrın 18-i səhərə kimi şimal küləyinin arabil güclənəcəyi gözlənilir. Bu müddət ərzində tutqun hava şəraiti üstünlük təşkil edəcək. Havanın fasilələrlə yağıntılı olacağı ehtimal edilir.

Respublikanın rayonlarında isə proses noyabrın 16-da qərb rayonlarından başlayaraq müşahidə ediləcək.

Başsağlığı

Rauf Arifoğlu və "Yeni Müsavat" qəzetinin kollektivi Famil Cəfəriyə qayınatasının vəfatından kədərliandiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Siyasi dustaqlara verilən Saxarov mükafatının təqdimat mərasimi başlayıb. Təqdimat Norveçin paytaxtı Oslo şəhərində, Bristol hotelində keçirilib. Bu barədə NİDA Vətəndaş Hərəkatının üzvü Ülvi Həsənlinin Facebook səhifəsində məlumat yayılıb. Mərasimdə iştirak edən Ülvi Həsənli yazır ki, törənin açılışını Norveç Helsinki Komitəsinin icraçı direktoru edib.

Məlum olduğu kimi, bu il Saxarov mükafatı hazırda həbsdə olan Azərbaycanın vıdan məhbuslarına və siyasi dustaqlara da toplu halda verilib. Onların hər birinin fotoları təqdimat zamanı zalda quraşdırılmış monitorda göstərilib.

Təqdimatda tanınmış belaruslu hüquq müdafiəçisi, keçmiş siyasi məhbus Ales Bialitski çıxış edib, sonra da İntiqam Əliyevə dəstək olaraq, onun şəkli olan köynəyi geyinib. O deyib ki, bir vaxtlar onun da şəkli bu zalda nümayiş etdirilib.

Oslo da Norveç Helsinki Komitəsinin insan hüquqları üzrə fəxri mükafatı simvolik olaraq Azərbaycandakı 100-ə yaxın siyasi məhbusa təqdim olunub. Hüquq müdafiəçilərinin yaxınlarının Norveç ictimaiyyətinin, Azərbaycan gələn qonaqların iştirakı ilə keçirilən tədbirdə mükafatı məhbusların yaxınları qəbul edib.

Saxarov mükafatı siyasi məhbuslara təqdim edildi

Mükafatçılar arasında Müsavat başqanının 3 müavini var

Xatırladaq ki, mükafatçılar sırasında Müsavat başqanının üç müavini- Tofiq Yaqubluya, Yadigar Sadıqov və Fərəc Kərimov var.

"Azadlıq" radiosunun təqdim etdiyi videoreportajda tədbir iştirakçılarından bezi sitatları yer alıb. Onları təqdim edirik.

Norveçin xarici işlər üzrə dövlət katibi: "Mənim işimin bəlkə də ən böyük üstünlüyü Azərbaycandan və digər ölkələrdən olan insan haqları müdafiəçiləri ilə görüşməkdir.

Keçmiş Belarus siyasi məhbusu: "Hələ iyun ayında İntiqam Əliyev mənim şəklimlə köynək geyinmişdi. İndi də

mən onun şəkli olan köynəyi geyinirəm".

Arif və Leyla Yunusun qızı: "Bu şəkli sonuncu dəfə biz bir yerdə olanda çəkmişəm. İndi atam bir məhəbdə, anam başqasında. Mənim bu dünyada onlardan başqa heç kimim yoxdur, onları geri istəyirəm".

Norveçin Bakıdakı keçmiş səfiri Steynar Gil: "Azərbaycan hakimiyyətinə sözüm? Siyasi məhbuslar dərhal azad olunmalıdır".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Hakimiyyətlə müxalifət arasında dialoq gəlişməsi

Əli Həsənov: "Partiya rəhbərlərinin ictimai-siyasi vəziyyəti müzakirə etmək təşəbbüsünə hörmətlə yanaşırıq"

Mirmahmud Mirəlioğlu: "Bizim təklifimizə reaksiya müsbətdir və biz də hesab edirik ki, bu müsbət reaksiya işin xeyrinə olacaq".

Noyabrın 12-də KXCPC qərarında Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinin toplantısında hakimiyyət-müxalifət dialoqu ilə bağlı təşəbbüs irəli sürüldü. Quruma daxil olan bir qrup siyasi partiya rəhbəri ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyəti müzakirə etmək üçün Prezident Administrasiyası İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənovla görüş təklif ediblər.

Məsələ ilə əlaqədar "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Əli Həsənov bildirdi ki, hakimiyyətlə siyasi partiyalar, qeyri-hökumət təşkilatları və kütləvi informasiya vasitələri arasında dialoq demokratik inkişafın zəruri şərtlərindən biridir və vətəndaş cəmiyyətinin daha da dərinləşməsinə xidmət edir. Azərbaycan hakimiyyəti ölkədə fəaliyyət göstərən bütün ictimai-siyasi təşkilatlarla dialoqa və əməkdaşlığa həmişə hazırdır. Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında iştirak etməyin siyasi və hüquqi normaları, seçkilər, sağlamlıq siyasəti rəqabət, insan hüquqları və azadlıqların təmin edilməsi və digər məsələlərə dair səmərəli müzakirələr aparıla bilər. Hesab edirik ki, bu sahədə kifayət qədər təcrübə də toplanmışdır. Ayrı-ayrı vaxtlarda ictimai-siyasi qurumların, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının nümayəndələri ilə görüşlər keçirilmiş, fikir mübadiləsi aparılmış və irəli sürülən dəyərli rəy və təkliflər nəzərə alınmışdır.

Buna görə də bir sıra siyasi partiya rəhbərlərinin ictimai-siyasi vəziyyəti müzakirə etmək təşəbbüsünə hörmətlə yanaşırıq. Dialoqla bağlı konkret təkliflər olarsa, onları nəzərdən keçirməyə hazırıq".

KXCPC sədri Mirmahmud Mirəlioğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, dövlət rəsmisinin cavabı onu qane edir: "Ona görə də bura nəşə əlavə etməyə ehtiyac yoxdur. Bizim təklifimizə reaksiya müsbətdir və biz də hesab edirik ki, bu müsbət reaksiya işin xeyrinə olacaq. İşlər uğurla gedərsə, hazırlanan təkliflər paketi də masaya qoyulacaq. Hazırda proses gedir, ona görə də geniş danışımağa lüzum görmürəm".

□ **E.PAŞASOY**

Mirvari Qəhrəmanlının ailəsinə qoyulan qadağa götürüldü

Hüquq müdafiəçisinin nəvəsi və yeznəsi qızının yanına gedə bildi

Bir müddət əvvəl ölkəni tərk edən hüquq müdafiəçisi Mətanət Əzizovanın ailə üzvləri də onun yanına gediblər. Hüquq müdafiəçisinin oğlu Camal və həyat yoldaşı Eldar Əzizov bir neçə gün onun yanında qaldıqdan sonra Bakıya qayıdılar.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a danışan M.Əzizovanın anası, hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı qeyd edib ki, yeznəsi və nəvəsinin ölkədən çıxmasına qoyulan qadağa artıq götürüldü: "Həm diplomatik korpuslar, həm beynəlxalq təşkilatlar, həm özüm bununla bağlı dəfələrlə müraciət etmişdim. Ailəsi də ərizə ilə müraciət etmişdi. Baş prokurora edilən bir neçə müraciətin nəticəsi oldu, nəhayət sanksiyalar götürüldü. Ancaq düşünürəm ki, birdəfəlik olmayacaq".

M.Qəhrəmanlı deyib ki, M.Əzizova və həyat yoldaşı hazırda ciddi şəkildə müalicə olunurlar: "Mətanət Praqada müalicə olunur. Yeznəm və nəvəm onun yanına getdilər və qayıtdılar. Yeni ildə onların yenidən Praqaya getməsi gözlənilir. Eldar orada həkim müayinəsindən keçəcək".

Bununla belə, M.Qəhrəmanlı deyib ki, ailəsi və özü birdəfəlik ölkədən getmək niyyətində deyil: "Heç Mətanət də orada birdəfəlik qalmaq üçün müraciət etməyib. Müvəqqəti olaraq oradadır, bir xarici təşkilat da onu işə götürüb ki, tibbi sığortası olsun və müalicə oluna bilsin. Özümə qaldıqda, heç vaxt ölkəni tərk etməm. Ağır günlərim olub, bu altı ayda çəkdiklərimi də heç bir anaya arzulamıram. Ancaq bu ölkə mənim ölkəmdir və buradan çıxıb başqa yerdə yaşamağı ağılıma belə gətirmirəm".

Hüquq müdafiəçisinin sözlərinə görə, nəvəsi və yeznəsinin ölkədən çıxmasına qoyulan qadağa ilə bağlı Dövlət Sərhəd Xidməti ilə məhkəmə çekişməsində udublar: "İddiamız təmin olunmadı. Yeni onların ölkədən çıxmasına qoyulan qadağa götürülmədi. Məlum oldu ki, bizə sanksiyaları Sərhəd Xidməti yox, Baş Prokurorluq verib. Məhkəmədə onlar göstərdilər ki, dövlət başçısının sərəncamı var və Baş Prokurorluq məhkəmə qərarı olmadan da ölkədən çıxmağa qadağa qoya bilər, sanksiya verə bilər. biz növbəti instansiyaya müraciət etmək istəyirdik. Ancaq sonra diplomatik korpusun nümayəndələrinin, beynəlxalq təşkilatların köməyi ilə müraciətlər ünvanlandıq və iki həftə əvvəl sanksiyalar götürüldü. Amma nə qədər müddətə, bunu bilmirik".

□ **RÖYA**

Britaniya şahzadəsinin səfəri və tənqidlər...

Zəfər Quliyev: "Azərbaycan hakimiyyəti bu kontaktdan siyasi dividend götürmək istəyir"

Zahid Oruc: "Azərbaycan beynəlxalq aləmdə dostlarının dairəsini genişləndirməklə məşğuldur"

Xəbər verdiyimiz kimi, Britaniya kraliçasının oğlu, Yorq hersoqu, şahzadə Endryü prezident İlham Əliyevlə görüşmək üçün Bakıya gəlir. Bu barədə Britaniya mətbuatı yazıb. Azərbaycan prezidentinin dostu kimi tanınan şahzadənin Bakıya səfərinin "şəxsi xarakter daşıdığı" bildirilir və səfərin məqsədləri barədə məlumat verilmir.

Bununla belə məlumdur ki, şahzadə Endryü Britaniyanın ticarət-iqtisadi maraqlarının təmin edilməsi üçün şəxsi əlaqələrindən istifadə edir. Bukinhem Sarayından şahzadənin Bakıya səfərini təsdiq ediblər, ancaq bildiriblər ki, kral ailəsinin üzvlərinin şəxsi səfərləri ilə bağlı şərh vermirlər.

Səfərin hansı mənbədən maliyyələşdirildiyi də açıqlanmır. Kral ailəsinin üzvlərinin şəxsi səfərləri Britaniya büdcəsindən maliyyələşdirilmir. Şahzadə Endryü bundan əvvəl də dəfələrlə Bakıda səfərdə olub.

Amma şahzadənin daha öncəki Azərbaycan səfərləri də Britaniya mətbuatında birmənalı qarşılanmayıb və tənqidlərlə müşayiət olunub. Yerli ekspertlər isə səfərin mahiyyəti və məqsədi ilə bağlı fərqli düşüncədədir.

Politoloq Zəfər Quliyev hesab edir ki, şahzadənin Azərbaycan səfərində ciddi biznes maraqları var. Onun fikrincə, siyasi motiv və siyasi məsələlər ilk növbədə o qədər maraqlı deyil: "Bizim iqtidar uzun illərdir ki, həm Britaniya ilə, həm ABŞ-in burdakı səfirininin Azərbaycana bağlılığının qalmasından fəal formada istifadə edir. Bununla da biznes, enerji sahəsində maraqları ödəməklə, reallaşdırmaqla özünün də, ölkənin də həm lobbiçilik sahəsində, həm siyasi məsələlərin irəli sürülməsi, gündəmə çıxarılmasında bu adamların köməyindən də istifadə edir. Yəni, hər iki tərəfin burda maraqları var. Ona görə Britaniya şahzadəsinin əsas

maraqları biznes maraqlarıdırsa, Azərbaycan hakimiyyəti bu kontaktda gedəndə istər-istəməz ölkə üçün siyasi dividendlər götürmək niyyətindədir və həтта deyirdim, götürür də".

Z.Quliyev hesab edir ki, Britaniya mətbuatının bu məsələdə mövqeyi də anlaşılandır. Onun sözlərinə görə, Britaniya mətbuatı siyasi duruma görə bu ölkədə bu cür, bir az qapalı formada alınan kontaktlara hər zaman mənfi baxırlar: "Ona görə ki, hesab edirlər ki, siyasi fiqurlar, kral ailəsinin üzvləri, Britaniyanın siyasi dairələrinə daxil olan adamlar, eyni zamanda hansısa başqa bir ölkə ilə biznes kontaktlara gedirlərsə, hansısa bir işlə

bağlı əlaqələr yaradırlarsa, bu, ilk növbədə Britaniya ictimaiyyəti üçün də şəffaf formada aparılmalıdır. Onlar bilməlidirlər ki, bunun məqsədi nədir, pərdə arxasında nələr baş verir. Burada başqa niyyət var. Bu isə Britaniyanın siyasi davranış qaydalarına uyğun gəlmir. Ona görə də bu cür münasibət başadüşüldür".

Deputat Zahid Oruc da bildirdi ki, Britaniya mediasında buna qədərki dövrdə kütləvi olmasa da, epizodik şəkildə tənqidi mövqelər yer alıb. Onun fikrincə, bu, normal haldır: "Düşünürəm ki, buna görə nə Britaniya şahzadəsi səfər fikrindən daşınacaq, nə də Azərbaycan hakimiyyəti bu sayaq səfərlərlə bağlı korrektorlar edəcək. Dünyada məciq diplomatiya, beynəlxalq əlaqələr, lobbi birlikləri kimi anlayışları politoloji ədəbiyyata biz gətirməmişik. Bu cür səfərlər Britaniya siyasətinin də ayrılmaz hissəsidir. Ətraf aləmində və beynəlxalq siyasi münasibətlərdə bu cür səfərlər mühüm rol oynayırmı?"

Müəssisimiz bildirdi ki, qarşı tərəfin də bu səfərlə bağlı mühüm planları var. Onun sözlərinə görə, hər səfər siyasi və iqtisadi tərəfləri ilə yadda qalır: "Odur ki, mən bu səfərlə bağlı tənqidlərin dərəcəsinə, yönləndirilməsindən, hansı dairələrdən qaynaqlanmasından asılı olmayaraq, onu yüksək qiymətləndirirəm. Britaniya parlamentində və yüksək dairələrdə Azərbaycanla dostluq münasibətlərində olan şəxslər var. Azərbaycan özünün beynəlxalq əlaqələrdə dostlarının dairəsini genişləndirməklə məşğuldur. Britaniya şahzadəsi ilə bağlı münasibətlər, prezidentin etibarlı dost, yaxşı siyasi tərəfdaş olduğunu göstərir. İlham Əliyevin bu mövqeyi millətin mənafeyinin qorunmasına hesablanır".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Müsavət Partiyasının qurultayından ay yarım müddət keçsə də, nəticələrlə razı olmayan şəxslərin narazılıqları davam edir. Narazılıqların geriye addım atmaq fikrində olmadıqları müşahidə olunur. Baş verənlər və digər aktual mövzularla bağlı suallara aydınlıq gətirmək üçün Müsavat Partiyasının başkanı Arif Hacı noyabrın 12-də "Yeni Müsavat"ın qonağı oldu. Müsavat başqanının maraqlı açıqlama və mesajlarla zəngin müsahibəsinin üçüncü-sonuncu hissəsini təqdim edirik.

(əvvəli ötən sayımızda)

- Müsavat Partiyasının müəyyən "kleşə"ləmiş siyasəti var. Yeni başqanı "kleşə" siyasi istiqamətlərdən hansınısa dəyişmək fikri varmı? Məsələn, Rusiyaya münasibət, ABŞ-a münasibət, İrana münasibət və s. Bunları ona görə deyirik ki, onlarla bağlı illərdir Müsavat Partiyasının bəli bir siyasəti var. Bu siyasət nəticəsində də təşkilata xaricdən dəstək sifir şkalasındadır. Konkret olaraq, Rusiya ilə bağlı nə düşünürsünüz, Müsavatın Rusiyanın demokratik düşərgəsi ilə, oradakı azərbaycanlılarla fəaliyyət proqramı istiqamətində nələrsə varmı?

- Müsavat Partiyası oturmaş bir siyasi təşkilatdır. Müsavat Partiyasının siyasətinin müəyyənlişməsi kimin parti-

"Təəssüf ki, AXCP özünü yeganə müxalifət partiyası elan edir; bu, Azərbaycan cəmiyyətinin maraqlarına uyğun deyil"

yanın başqanı olmasından asılı deyil. Yeni Müsavat Partiyasının xarici siyasətində hər hansı həlledici dəyişikliklərin olacağı barədə fikir səsləndirmək üçün heç bir əsas yoxdur. Amma biz mövcud olan siyasətin daha qabarıq, daha ciddi şəkildə həyata keçirilməsinin tərəfdarıyıq. Bilirsiniz ki, Müsavat Partiyasının bir çox ölkələrdə müttəfiqləri var. Bizim müttəfiqlərimiz Gürcüstanda, Ukraynada, Avropanın bir çox ölkələrində fəaliyyət göstərir. Bir sıra ölkələrdə hakimiyyətdə olan müttəfiqlərimiz var ki, onlarla münasibətlərimizin daha sıx olmasına çalışacağıq. Mən Müsavat Partiyasının başqanı seçildikdən sonra İsa Qəmbərle birlikdə Varşavaya səfər etdik. Bu səfərimiz zamanı postsosialist ölkələrinin nümayəndələri ilə görüşdük. Partiya içində olan müəyyən bu nüanslar aradan qalxdıqdan sonra mənəm Gürcüstan və Türkiyəyə səfər etmək niyyətim var. Gürcüstanda bizim müttəfiqlərimiz hakimiyyətdə koalisiya ortağıdır. Bizim o şəxslərlə həm də dostluq münasibətlərimiz var. Eyni zamanda Türkiyədə olan siyasi partiyalarla Müsavat Partiyasının əlaqələrini daha da inkişaf etdirmək üçün qardaş ölkəyə səfər etmək orada fəaliyyət göstərən partiyaların rəhbər şəxsləri ilə görüşərək, müəyyən müzakirələr aparmaq niyyətindəyəm. Bu işə hazırlıq gedir. İstər Rusiyada, Ukraynada, Polşada fəaliyyət göstə-

rən bir sıra siyasi təşkilatlarla, demokratik qüvvələrlə əlaqələrimiz var. Biz bu əlaqələri gücləndirməliyik. Müsavat Partiyasında xaricdə yaşayan müsavətçilərlə iş, hesab edirik ki, kifayət qədər yaxşı qurulub. Bu işi daha da yaxşılaşdırmaq niyyətindəyəm. Xüsusilə, Rusiyada, Ukraynada və Türkiyədə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrimizi genişləndirməklə bağlı müəyyən təkliflər hazırlanıb. 2015-ci ildə

kündür. Amma təbii ki, əgər Rusiyada demokratik qüvvələr hakimiyyətə gələrsə və Azərbaycanla Rusiya arasında bərabər hüquqlu tərəfdaşlıq münasibətləri qurmağa hazır olan hakimiyyət formalaşarsa, Rusiyada olan siyasi qüvvələrlə Azərbaycanda olan siyasi qüvvələrin münasibətləri də müsbət dəyişə bilər.

- Ölkənin daxili siyasəti ilə bağlı Müsavat başqanı olaraq bəzi məsələlərə münasib-

silçiləri kimi fəaliyyət göstərir. Biz çalışacağıq ki, xüsusilə 2015-ci ildə keçiriləcək parlament seçkiləri ərəfəsində müxalifət qüvvələrinin konsolidasiyasına nail olaq. Ancaq bizim hədəfimiz yalnız bu deyil. Bizim hədəfimiz və bəlkə də ilk hədəfimiz Müsavat Partiyasının özünün strukturlarını gücləndirmək, Müsavat Partiyasının təsir imkanlarını artırmaq və bunun hesabına Müsavat Partiyasının resurslarını artıraraq,

- Arif bəy, Məclis üzvü Hikmət Hacızadə Müsavat üzvü kimi fəaliyyətini dondurduğunu bəyan edib. Hikmət bəy Kamil Xəlilbəyli adında partiya üzvünün MNTK tərəfindən Müsavatdan xaric edilməsinə etiraz olaraq, bu addımı atdığını bəyan edib və Kamil Xəlilbəylinin partiya üzvlüyü bərpa olunmayınca donunun açılmayacağını da bəyanatında şərt kimi irəli sürüb. Hikmət Hacızadənin bu addımı gözlənilən idimi?

sələr partiya rəhbərliyi tərəfindən necə qarşılanacaq?

- Müsavat Partiyasının bir rəqibi var. O da Azərbaycan hakimiyyətidir. Müsavat Partiyası strukturlarında hal-hazırda siyasi məbusların azadlığa buraxılması, ölkədə demokratik islahatların keçirilməsi və digər məzmunlarda kütləvi aksiyaların keçirilməsi planlaşdırılır. Əgər Müsavat Partiyasının bəzi üzvləri hesab edirlərsə ki, onların hədəfi ölkədəki avtoritar

"Düşünürəm ki, Hikmət Hacızadə zarafat edib"

Müsavət başqanı Arif Hacı gündəmdəki məsələlərdən danışdı: "Müsavət Partiyasında öz fəaliyyətini, üzvlüyünü dondurmaq kimi bir vəziyyət nəzərdə tutulmur"; "Ermənistan hərbi helikopterinin vurulması tamamilə qanunidir"

bu istiqamətdə ciddi irəliləyişlərin olacağı qənaətindəyəm.

- Rusiyanın iqtidarı ilə necə, münasibətləri nə cür düşünürsünüz?

- Rusiyanın hakimiyyət dairələri münasibətlərimizin yaxşılaşacağını düşünürəm...

- Niyə düşünürsünüz?

- Azərbaycanın gələcək in-

bətinizi bilmək istəyirik. Müxalifət düşərgəsi 2013-cü il prezident seçkilərindən sonra pərakəndə vəziyyətdədir. Birləşmək üçün müxtəlif təşəbbüslər edilir, amma bunların ciddi nəticələri yoxdur. Müsavat Partiyasının başqanı olaraq, Milli Şura, AXCP, Ümid Partiyası, KXCP və digər müxalifət komponentləri ilə münasibətləri necə quracaqsınız? Müsavat Partiyası yeni bir blok yaratma təşəbbüsü göstərə bilərmi? Blok təşəbbüsü göstəriləcəksə, bu, ənənəvi mi olacaq?

- Bu məsələlərdə söhbət konkret olaraq, mənim öz şəxsimdən gədir, heç bir kompleksim, heç bir problemim yoxdur. Yeni bundan əvvəl hansısa təşkilatlarda olan insanların, onların rəhbərlərinin şəxsən mənə olan münasibəti Müsavat Partiyası ilə həmin təşkilatlar arasında olan münasibətlərə təsir edə bilməz. Mən Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası ilə, Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyası və digər siyasi təşkilatlarla Müsavat Partiyasının müttəfiqlik münasibətlərinin qurulmasının tərəfdarıyam. Bu barədə dəfələrlə öz mövqeyimi açıqlamışam. Təəssüf ki, hələlik AXCP-dən bizim bu xoşməramlı çağırışlarımıza müsbət cavab verilmir. Təəssüf ki, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası özünü Azərbaycanda yeganə müxalifət partiyası elan edir. Bu da hesab edirəm ki, Azərbaycan cəmiyyətinin maraqlarına uyğun deyil. Azərbaycanda Müsavat-

"Partiya içində olan müəyyən bu nüanslar aradan qalxdıqdan sonra Gürcüstan və Türkiyəyə səfər etmək niyyətim var"

Azərbaycan cəmiyyəti ilə, Azərbaycan xalqı ilə bütünləşmək siyasətini həyata keçirməkdir. Hesab edirəm ki, Müsavat Partiyasının ölkədəki siyasi proseslərə təsir imkanları həlledici şəkildə artdıqdan sonra digər siyasi qüvvələrlə əməkdaşlıq və müttəfiqlik mü-

Uzun illərin müsavətçisi olan Hikmət bəyin belə bir addım atmasına münasibətiniz necədir?

- Düşünürəm ki, Hikmət Hacızadə zarafat edib. Çünki Müsavat Partiyasında öz fəaliyyətini, üzvlüyünü dondurmaq kimi bir vəziyyət nəzərdə tutulmur. Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyası Müsavat Partiyasının qurultay tərəfindən seçilmiş müstəqil bir orqandır və yalnız qurultay qarşısında hesabat verir. Hər hansı bir qurumun MNTK-nin qərarını ləğv etmək hüququ yoxdur.

- Nizamnamə pozuntusuna yol verdikləri üçün Müsavat üzvlüyündən xaric edilən bir neçə nəfər Müsavat Partiyasının qərargahı qarşısında etiraz piketi keçirəcəklərini bəyan ediblər. Piketi keçir-

tar rejim yox, Müsavat Partiyasıdır bu da onların öz seçimidir. Mövcud qanunlara uyğun hər hansı bir aksiya keçirəcəklərsə və müəyyən qətnamə qəbul edib biza təqdim olayacağıları, biz bu məsələni müzakirə edəcəyik.

- Noyabrın 12-də Azərbaycan hərbiçisinin ölkəmizin hava məkanında uçuş həyat keçirən Ermənistan hərbi vertolyotunu vurmasına Müsavat başqanı olaraq münasibətiniz necədir? Azərbaycan cəmiyyətinin bu hadisəyə reaksiyasını necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycan ordusunun addımı tamamilə qanunidir. Azərbaycan Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərinin hava məkanını uçuşlar üçün qapalı elan edib. Bu baxımdan orada Ermənistan hərbi helikopterinin vurulması tamamilə qanunidir. Hər bir dövlətin öz ərazisini və ya ərazisinin bir hissəsini uçuşlar üçün qapalı məkan elan etmək, hava məkanını pozan xarici qüvvəni zərərsizləşdirmək hüququ var. Azərbaycan da bu hüquqdan faydalanıb. Odur ki, beynəlxalq birliyin helikopterinin vurulması ilə əlaqədar ajiotaj yaratması tamamilə yersizdir.

Azərbaycan cəmiyyətində isə helikopterinin vurulması ilə əlaqədar ruh yüksəkliyinin yaranması məni sevindirir. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan xalqı öz ərazilərini nəyin bahasına olursun azad etmək əzminindədir və bu hadisənin cəmiyyət tərəfindən böyük əks-səda ilə qarşılanması da təsdiq edir ki, əgər döyüş əməliyyatları-ikinci Qarabağ müharibəsi başlasa, onun nəticəsi heç də birinci Qarabağ müharibəsində olduğu kimi olmayacaq, fərqli olacaq. Düşünürəm ki, bu həm də Ermənistan cəmiyyətinə, silahlı qüvvələrinə bir mesaj olacaq. Ermənistanda işğalçı əhval-ruhiyyəsində olan kəsimin bu məsələ ilə əlaqədar mövqelərinə təsir göstərəcək.

□ Hazırladı: Etibar SEYİDAĞA

"Azərbaycanın gələcək inkişafı ilə bağlı Rusiyada indi hakimiyyətdə olan qüvvələrlə Müsavat Partiyasının düşüncələri arasında antoqonist ziddiyyət mövcuddur"

də yerləşir. Rusiyada bu gün ümumiyyətlə, Azərbaycanın müstəqil bir dövlət kimi mövcud olmasına qarşı olan qüvvələr hakimiyyətdədir. Ona görə də təbii ki, belə qüvvələrlə Müsavat Partiyasının münasibətlərinin istiləşməsi qeyri-müm-

dan, AXCP-dən, KXCP-dən başqa da müəyyən müxalifət qüvvələri, müxalifət birlikləri var. Elə hazırda rəhbəri həbsxanada olan REAL Hərəkatı, NİDA Gənclər Təşkilatı və digər qüvvələr də Azərbaycanda müxalifət qüvvələrinin təm-

nasibətlərinin qurulması işi də asanlaşacaq.

(Dünən Arif Hacı ilə əlaqə saxlayıb son iki gündə Müsavatdaxili proseslərə və ölkədə baş verən ciddi hadisələrə də münasibətini müsahibəyə əlavə etdik - Red.)

Xəbər verildiyi kimi, Sumqayıtda sələfi fəallardan biri saxlanılıb. DİN Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi və Sumqayıt Şəhər Polis İdarəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində şəhər sakini, 1978-ci il təvəllüdü Zöhrab Şixəliyev tutulub. Onun üzərinə bəxş zamanı sandıqçasında 3 patronu olan "Valter" markalı tapança aşkarlandı.

Əməliyyat tədbirlərinin davamı olaraq Z.Şixəliyevin Corat qəsəbəsində yaşadığı evə də bəxş keçirilib. Bu zaman həyətdə qanunsuz inşa edilmiş məscid və mədrəsə kimi istifadə olunan yeraltı tikili aşkarlandı. Orada və evində aparılan axtarış zamanı isə 3 ədəd qumbara, 48 müxtəlif çaplı patron, 6 ədəd partladıcı detonator, 2 ədəd təhlükəsizlik kamerasının yaddaş qurğusu, habelə yayılması qanunla qadağan edilmiş 500 ədəd dini ədəbiyyat və 210 ədəd disk tapılaraq götürülüb. Araşdırma aparılır.

Qeyd edək ki, Şixəliyev bir neçə ay əvvəl Sumqayıtda öz evini sələfilərə ibadət və məclislər keçirmək üçün ayırmaqla gündəmə gəlib. Mətbuata müsahibəsində o, evini ibadət və din dərsləri üçün ayırdığını, məscid tikməyə hazırladığını söyləmişdi. Ancaq sonradan baş verən qəza nəticəsində Z.Şixəliyevin tikməyə hazırladığı məscid tikilisi uçub dağılıb. O özü isə iş adamı olduğunu və mənsub olduğu icmaya dəstək verdiyini bildirmişdi.

Ötən gün Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Sumqayıtda keçirilən əməliyyat zamanı Z.Şixəliyevin Saxlanılmasına münasibət bildirib. APA-nın məlumatına görə, M.Qurbanlı bildirib ki, DİN-in apardığı əməliyyat tamamilə qanunauyğun və zəruri olub. O qeyd edib ki, əməliyyat başqa ərazilərdə də həyata keçiriləcək: "Hüquq-mühafizə orqanları Azərbaycanda ictimai sabitliyi qorumaq üçün nə lazımdırsa, edirlər. Eyni zamanda ölkədə dini zəmində kimlərsə bu kimi hallara yol verməsi halları aşkar ediləcəksə, qarşısı qətiyyətlə alınacaq".

Komitə ölkədə bəzi şəxslərin terror qrupları yaratmağa çalışdığını, ancaq hökumət orqanları tərəfindən bunun qarşısının alındığını deyib: "Bu adamlar faktiki olaraq terror şəbəkəsi kimi bir qurumu yaratmağa cəhd edirdilər. Bütün normal ölkələrdə bu cür hərəketlərin qarşısı necə alınırdsı, bizdə də elə qətiyyətlə alındı. İctimaiyyət də hüquq-mühafizə orqanlarımızın dini radikalara qarşı mübarizəsini müdafiə edir. Bizim komitənin də əsas vəzifələrindən biri bu cür zərərli radikalın ideoloji kökünü kəsmək, təmizləməkdir. İşimizi təbliğat və təşviqat yolu ilə gücləndiririk. Sumqayıtda olanda da oradakı insanlara fikrimizi çatdırmışdım ki, kimlərsə Azərbaycanda qarışıqlıq yaratmağa cəhd edəcəklərsə, qarşısı alınacaq".

Sumqayıt sələfiləri liderinin həbsinin yeni təfərrüatları

Dini Komitə sədri həbslərin davamının olacağını anons etdi, ölkənin üçüncü şəhəri radikal dini cərəyanların məskəninə çevrilib...

Zöhrab Şixəliyev

Sələfi liderlərdən Qamət Süleymanov isə avropa.info-ya açıqlamasında Zöhrab Şixəliyevin silah-sursat saxlamasına inanmadığını deyib. Ancaq görünən odur ki, Sumqayıtda radikal qruplara qarşı əməliyyatlar davam edəcək. Çünki xüsusən də son illərdə bu şəhərdə radikal dini qrupların tərəfdarlarının fəallaşması hökuməti narahat edir.

Yada salsaq ki, Sumqayıtda ötən ilin dekabrında radikal dini qrupların tərəfdarları arasında silahlı qarşıdurma olub. Ümmiyyətlə, Sumqayıt son illərdə dini cəhətdən xeyli dərəcədə fəal bir şəhərə çevrilib. Bir sıra silahlı dindar qruplar məhz bu şəhərlə bağlıdır. 2007-ci ildə ölkədə radikal vəhhabilərə qarşı keçirilən əməliyyatlar zamanı ilk dəfə Sumqayıtdan bir qrup şəxs həbs olunmuşdu və o zaman "Sumqayıt camaatı" camaatı ifadəsi meydana çıxmışdı. Həmin vaxt saxlanılardan biri də ərəb "Əbu Cəfər" ləqəbli Naif Əbdülkərim Əl-Bədəvi olub. Onunla birlikdə daha 17 nəfər MTN tərəfindən həbs olunaraq müxtəlif müddətlərə azadlıqdan məhrum edilib. Bundan başqa, 2008-ci il Bakıda Nərimanov rayonu "Cümə" məscidində ("Əbu Bəkr" məscidi) baş verən terror aksiyası ilə bağlı "Sumqayıt camaatı"nın adı keçirdi. Bu qruplaşmanın rəhbəri Azər Misirxanovun adı cinayət işlərində hallanır.

Yeri gəlmişkən, bu qruplaşmanın daha bir üzvü Samir Mehdiyev o zaman istintaqdan

Bunlardan "Cundu-Şam" silahlı qruplaşmasının tərkibində vuruşan "Sumqayıt camaatı"nın əmiri, "Talış Aqıl" ləqəbli Aqıl Hacıyev olduğu və bu şəxsin "ən-Nusra" qruplaşması tərəfindən əsir alınaraq edama məhkum edildiyi bildirilirdi.

Bundan əlavə, Suiryada döyüşlərdə öldürülən sumqayıtlılardan biri - "Əbu Yəhya əl-Azəri" "Sumqayıt Camaatı"

adlanan dini cərəyanın nümayəndəsi, əsl adı Nicat olan biri idi. Nicat Ömər Şişaninin başçılıq etdiyi "Mühacir və Ənsar Ordusu" briqadasının tərkibində azərbaycanlılardan ibarət qrupa rəhbərlik edib və döyüşlərdə öldürülüb. Hal-hazırda Suriyada savaşa radikal islamçı qrupların tərkibində Sumqayıtdan çoxlu sayda döyüşçüləri olduğu bildirilir.

Ekspertlərə görə, Sumqayıtda dini təbliğat güclü olub və şəhərdə müxtəlif din və məzhəblərin tərəfdarları çox fəaldır. Bunun bir səbəbi keçid dövründə Sumqayıtda işsizliyin geniş yayılması, missionerlik fəaliyyətinin güclü olmasıdırsa, digər səbəb ənənəvi Azərbaycan şəhərlərindən fərqli olaraq Sumqayıtın "gənclər şəhəri" olması, ənənəvi adətlərin burda ölkənin fərqliliyinə görə yayılması ilə əlaqələndirilir. Müstəqilliyin ilk illərində müəyyən mənada diqqətdən kənar qalan və böyük işsizlik bumu yaşayan "gənclər şəhəri"ndə xarici missionerlər böyük ölçüdə kök atıblar. Təbii ki, missioner fəaliyyətlərinin arasında radikal dini cərəyanlar daha çox ağırlıq təşkil edib.

□ **Hüseyn DƏMİRÇİ**

"Sədərək"dəki vəhhabilərlə bağlı şeyxin qudası yox, qardaşı danışdı...

"Yeni Müsavat"ın ötən sayında "Sədərək" in sahibinin başı dərddə - onu bitirirlər" başlıqlı yazıda "...Hələ bir neçə ay öncə deputat Hacı Qalib Salahzadə parlamentdəki çıxışında "Sədərək" bazarının vəhhabi yuvasına çevrildiyini demişdi", - cümləsi də yer alır. Bu fikrin müəllifi Hacı Qalib Salahzadə deyil, şeyxin qardaşı, deputat Cavanşir Paşazadədir. O, açıqlamasında konkret olaraq belə demişdi: "Azərbaycan böyük ticarət mərkəzlərində, o cümlədən "Sədərək" bazarında vəhhabi təriqətinə mənsub insanlar çoxluq təşkil edir və həmin yerlərdə hüquq-mühafizə orqanları nəzarəti gücləndirməlidirlər".

Yanılışıya görə üzr istəyirik.

Qeyd edək ki, həmin fikirlərlə ətraflı bu linkdə tanış olabilirsiniz:

<http://qafqazinfo.az/xeber-birinci-novbd-vhhabilrin-yd-bu-bazarlar-iv-olunmaldr-t74998.html>

Vurhavur və neftin qiyməti

Samir SARI

Başımız qarışıb "Vur, komandir, vur" başlıqlı yazılar yazmağa, dünyada global proseslər gedir. Artıq əli qələm, klaviatura tutan, təbi, həvəsi, vaxtı olan yazı-pozu adamları az qala həyəyə bir "vur, komandir, vur" başlıqlı yazı yazmışıq. Düzdür, bəzən həmin yazıların başlığı sırf təsadüf üzündən başqa cürdür, amma hamısının məzmunu eynidir: "vur, komandir, vur".

Prinsipcə, mən düşmənin canlı qüvvəsinin və cansız texnikasının vurulmasının əleyhinə deyiləm, hətta tərəfdarıyam ki, daima bizi öldürmək, yurdumuzu yağmalamaq istəyən başıxarab, beynipozuq düşmən yerindəcə vurulmalıdır, heç mıqq da edə bilməməlidir.

Amma əllikcə "vur, vur" deyər bu məsələyə baş vurmağın da yeri yoxdur. Vuran vurub, xidmətini edib, mü kafatını alıb, məsələ bitib. Biz də uzun illərdən sonra rəqib qapısına qol vurmağın ləzzətini, coşqusunu yaşamışığıq və təkrar-təkrar yaşayırıq. Yaxşı ki, düşmən helikopterinin vurulması anı videoyazıya alınıb, arada yenidən baxırıq. Futbolda da belədir: vurulan qolların təkrarına baxmaq ləzzət edir.

İntəhası, başımızın vurhavura qarışdığı vaxt neftimin qiyməti dünya bazarında 80 dollardan aşağı düşüb. Yeni bu xüsusda verilən bədbin proqnozlar doğrulub. Dərindən düşündəndə bu xəbər qanımızın qaralmasına səbəb olmalıdır, amma hələlik dərindən düşünmürük.

Əvvəlcə Teksas (ABŞ ştatının adını acığa əsl variantında yazıram, belə olmalıdır) neftinin qiyməti düşmüşdü, ardınca xəbər gəldi ki, bəs Azərbaycan neftinin də qiyməti 80 dollardan aşağı düşüb. Neçə vaxtdır, deyirdilər, neftin qiyməti bir az da düşəcək. Budur düşüb, iqtisadçılar demişkən, psixoloji həddən də aşağı enib.

Bu o deməkdir ki, ölkəmizə gələn yaşıl pullar azalacaq. Pul da elə şeydir ki, o az olanda yaxşı silahlar almaq olmur. Yaxşı silahlar olmayanda göydə quşu gözündən, helikopteri gövdəsindən vurmaq ehtimalı azalır. Belə olanda erməni pilot hava maşınına minib səngərimizin üstündə o tərəf-bu tərəfə uçuş, lotuluq edir, sonra qayıdıb öz bazasına gedəndə xidmət yoldaşlarına deyir: "Ara, sən öl, türklər helikopterin səsinə eşidib qorxularından səngərə tülkü kimi girmişdilər".

Amma neftdən gələn pullar çox olanda adam yaxşı silahlar alır, "yer-hava", "İqla" kimi silahlar tedarük edir və erməni pilot bazasına qayıdıb yekə-yekə danışa bilmir, uzağı iki helikopterdən biri qayıdır, o da yerə qonan kimi "ay astvas, dəhşət" deyib bəyildir.

Adamın pulu az olanda nəinki səngərdə "vur, komandir, vur" demək olmur, heç stadionda futbolçuya da "vur" deyər bilmirsən. Qayıdıb adam deyirlər, nəynən vurum, necə vurum.

İndi deyirlər ki, Rusiyanın bahalı neftdən gələn pulu artıq düşüb deyər, "vur-vurum" ələyir, gah Gürcüstana, gah Ukraynaya cumur. Düz deyirlər, neft dollarları çox olmasa rus hərbi maşını qonşu dövlətlərə girməzdi, hünəri çatmazdı, Malayziya təyyarəsini göydə vurub salmazdı (Yeri gəlmişkən, o təyyarəni "vur, komandir, vur" tövsiyəsindən sonra vurmuşdular, amma o sənişin təyyarəsiydi, hərbi helikopter deyildi).

Onu da deyirlər ki, böyük dövlətlər neftin qiymətini ona görə qəsdən, süni şəkildə endirirlər ki, Rusiyanın pul azalsın, aqressiv olmasın.

Bu fikir çox geniş yayılıb. Hətta bizim məhəllənin politoloq-taksiçilərinin şərhindən ibarətdir ki, Qərbi Rusiyani boğmaq üçün neftin qiymətini aşağı salır. Onlar bu informasiyanı hardan alır, bu qənaətə necə gəlirlər, bilmirəm, amma bu xüsusda onlar politoloq Vəfa Quluzadə qədər bilirlər və onun qədər danışırlar.

Taksiçi-politoloqlar ermənilərin hərbi helikopterinin vurulmasına görə də çox əndişəlidirlər, deyirlər, dünya birliyi bu cür hərəketləri alqışlamır, üstəlik, ermənilər də atəşkəsi pozacaqlar, yenə təmas xəttində qırğın olacaq.

Hər halda əsas odur ki, neft daha da ucuzlaşsın, əlimiz aşağı düşməsin. Gördüyünüz kimi, dünyada ermənilərin dayısı, havadarı çoxdur, bizim də güman yerimiz bircə bu neftdir.

Məhkəmə azərbaycanlı biznesmeni həbsdən buraxmadı

Akif Sayadov Komi Prokurorluğunda "bespredel" hökm sürdüyünü deyib

Komi Dövlət Şurasının deputatı, azərbaycanlı biznesmen, "Uxtaneftqazgeologiya" ASC-nin baş direktoru Akif Sayadov barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsinə nail ola bilməyib.

Virtualaz.org Komi KIV-lərinə istinadən xəbər verir ki, Sayadovun vəkilləri onun barəsində oktyabrın 27-də seçilmiş həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi üçün Ali Məhkəməyə müraciət ediblər. Komi Ali Məhkəməsi apelyasiya müraciətinə noyabrın 13-də baxıb və rədd edib.

Azərbaycanda da geniş biznesi olan Akif Sayadov oktyabrın 27-də başqasının ona etibar edilmiş əmlakını mənimsəmək ittihamı ilə həbs edilib. Ona qarşı həmçinin "terrorçu qruplaşmaların maliyyələşdirmək" ittihamının irəli sürülə biləcəyi də açıqlanıb. Sayadov Komi Respublikasının mülkiyyətində olan "Uxtaneftqazgeologiya" şirkətinin 42 milyon rubl vəsaitini mənimsəməkdə günahlandırılır. İstintaqın bildirdiyinə görə o, şirkətin adından bağladığı müqavilələrdə korrupsiyaya və mənimsəmələrə yol verib. Həmçinin o, 2009-cu ilin yanvarından 2013-cü ilin martına qədər 60 dəfə Azərbaycana gedib-gəlib və bu zaman təyyarə biletlərini, yol xərclərini şirkətin hesabından ödəyib.

Sayadov isə bildirir ki, əslində həmin müddət ərzində şirkətin işinə görə dəfələrlə Moskvaya uçmalı olub, oradan isə tez-tez xəstələnən nəvəsinə baş çəkmək üçün Azərbaycana gedib. Sayadovun bildirdiyinə görə, həmin səfərlər üçün biletləri şirkətin mühasibatlığına təqdim etməyib. İl yarım əvvəl isə Azərbaycana səfərlərə görə xərclədiyi pulların hamısını şirkətə qaytarıb.

Məhkəmədə vəkillər Sayadovun səhətinin yaxşı olmadığını, onun ikinci qrup əlil olduğunu, ürək xəstəliyindən və onkoloji xəstəlikdən əziyyət çəkdiyini bildiriblər. Vəkillərin bildirdiyinə görə, Sayadov son vaxtlar 6 kimyoterapiya kursu keçib. O, hər 28 gündən bir bu kursu təkrar etməlidir. Təcridxanada isə bu müalicə kursunu həyata keçirmək mümkün deyil. Həmçinin vəkillər Sayadovun çoxsaylı mükafatlara layiq görüldüyünü, Rusiyanın fəxri neftçisi olduğunu əsas gətiriblər.

Məhkəmə iclasında Sayadovun xəstə və əzgin durumda olduğunu görünüb. O, Komi Prokurorluğunu söyüb və bildirib ki, prokurorluq onu fiziki olaraq məhv etməyə çalışır. Sayadov Komi Prokurorluğunda "bespredel" hökm sürdüyünü deyib

● **İ**ş adamı Telman İsmayılovun ("AST Telman") daha bir biznes obyekti əlindən çıxıb. Moskvada ümumi dəyəri 140 milyon dollar olan yarımçıq qalmış mehmanxananın aktivlərinə Azərbaycan Beynəlxalq Bankı əl qoyub. Belə görünür ki, T.İsmayılov nə vaxtsa Beynəlxalq Bankdan da iri məbləğdə kredit götürüb və indi o, krediti qaytara bilmədiyi üçün bank yəhudi biznesmenin daşınmaz əmlakının bir hissəsini öz mülkiyyətinə keçirib. Nikitski bulvarında mehmanxana tikintisi üçün nəzərdə tutulan torpaq sahəsini T.İsmayılovun "AST" şirkətlər qrupu 2004-cü ildə icarəyə götürüb. Oligarx orada lüks otel-apartament inşa etməyə hazırlanırdı. Lakin Moskva meriyasının Arxitektura Şurası layihəni bəyənməyib. Şura bu ərazidə otel inşasının ümumi arxitektura ansamblı zidd olacağını bildirib.

T.İsmayılovun icarəyə götürüldüyü torpaq sahəsinin yerində "Solovınların evi" kimi tanınan və Moskva aristokratiyasına məxsus dördmərtəbəli tarixi mülk yerləşir. Bu ərazidə isə torpağın bir sotonun qiyməti milyon dollardan yuxarıdır. Moskva şəhərinin investisiya layihələrinin reallaşdırılması və şəhər quruculuğu Komitəsinin (Moskomstroyinvest) rəhbəri Konstantin Timofeyev hələ bir müddət əvvəl bildirmişdi ki, əgər ilin sonuna qədər "AST" şirkətləri qrupu həmin torpaq sahəsi ilə bağlı yeni layihə təqdim etməsə və ya ərazini başqa investora verməsə, torpaq sahəsinin geri alınması barədə qərar verəcəklər.

Bu ilin iyul ayında isə Kiyevin keçmiş meri Leonid Çernovetskinin kürəkəni Sergey Yançukovun "Manqazeya" şirkəti T.İsmayılov barəsində Kipr məhkəməsinə şikayət edib. İddiada T.İsmayılovun şirkətə olan 100

Sofiya şəhərində hüquq elmləri doktoru, professor İlham Rəhimova Bolqarıstan Elmlər Akademiyasının "Doktor Xonoris Kauza" ali mükafatı təqdim olunub.

Musavat.com-a verilən eksklüziv məlumata görə, təqdimat mərasimindən öncə professor Rəhimovun Bolqarıstanın hüquq üzrə tanınmış mütəxəssis və elm adamları, qanunvericilik orqanları, ədliyyə, məhkəmə, prokurorluq nümayəndələri, media və QHT təmsilçiləri ilə görüşü keçirilib.

Görüşdə Bolqarıstanda, həmçinin digər Balkan ölkələrində 90-cı illərdən etibarən aparılan dövlət quruculuğu və hüquq siyasəti, ədliyyə strukturlarının mövcud vəziyyəti və aparılan islahatlar, Bolqarıstanın Avropa Birliyinə tamhüquqlu üzvlüyünün ardından bu sahədə baş verən proseslər və digər məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Eyni zamanda, İ.Rəhimovun müəllifi olduğu "Cinayət və cəza", "Cinayət və cəzanın fəlsəfi" kitablarının hüquq elminə verdiyi töhfələrdən, əsərlərin alim və tədqiqatçılar üçün əhəmiyyətin-

Professor İlham Rəhimova Bolqarıstanın ali mükafatı verildi

O, "Doktor Xonoris Kauza" elmi dərəcəsinə layiq görüldü

dən söhbət açılıb. Bolqarıstan elm və ictimaiyyət nümayəndələrinin təkidli istəklərindən sonra, hər iki kitabın bolqar dilinə tərcüməsi və hüquq dərsləri olaraq tövsiyyəsi qərarlaşdırılıb.

Professor İlham Rəhimov geniş nitqlə toplantı iştirakçılarına xitab edib.

Sofiya simfonik orkestrinin mini resitalından sonra keçirilən təntənəli mərasimlə mükafat Bolqarıstan Elmlər Akademiyasının

prezidenti, akademik S.Vodeniçarov və Rəyasət Heyəti üzvləri tərəfindən İ. Rəhimova təqdim edilib. Mərasimdən sonra İlham Rəhimov və qonaq he-

yət üzvlərinin şərəfinə ziyafət təşkil olunub.

Səfər çərçivəsində professor İlham Rəhimov Bolqarıstanın vitse-prezidenti xanım Marqarita Popova, parlament səd-

rinin müavini Yanaki Stoylov və Sofiya meri xanım Yordanka Fandikova ilə görüşüb. Görüşdə fikir mübadiləsi aparılıb, əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub.

Azərbaycanlı oligarx müflis olur

Beynəlxalq Bank "AST Telman"ın

mülkünü əlindən aldı

Kredit qaytara bilmədiyi üçün bank yəhudi biznesmenin Moskvadakı daşınmaz əmlakının bir hissəsini öz mülkiyyətinə keçirib; ümumi dəyəri 140 milyon dollar olan yarımçıq qalmış mehmanxana ərazisində torpağın bir sotonun qiyməti milyon dollardan yuxarıdır; iş adamının borcları isə milyarda çatır...

səbəbdən "Sezaria LTD" şirkəti Kipr məhkəməsinə müraciət edib. Kipr məhkəməsi isə "Mardan Palace"-nin bank hesablarını dondurub.

"Manqazeya"-nın iddia etdiyi əmlaklar, eləcə də Türkiyədə olan lüks otel kompleksi "Mardan Palace", 3-cü idman dairəsində olan "Safisa" şadlıq sarayı,

Qaribaldı küçəsində yerləşən "Marina" ticarət mərkəzləri də vardı. Bu aktivlərin ümumi qiymətini 1,6 milyard dollar qiymətində dəyərləndirilir.

"Manqazeya" qrupunun nümayəndələri "Kommersant" qəzetinə bildiriblər ki, həqiqətən Nikita bulvarı 6/20 ünvanında yerləşən mehmanxana Azərbayca-

na aid olan Beynəlxalq Bankın nəzarətini keçib.(ANS). Bu da T.İsmayılovun borcların yerinə aktivlərinin verilməsini kölgə altına qoyur.

2009-cu ildə "Çerkizovsk" bazarının Putinin göstərişi ilə bağlanmasıdan sonra T.İsmayılov Rusiyanı tərk edib və faktiki olaraq Moskvadakı biznes fəaliyyətini dayandırıb. "AST Telman" ləqəbli oligarx Rusiyadakı biznes aktivlərini oğulları Ələkbər və Sərxanın, habelə qohumu Zaur Mərdanovun adına rəsmiləşdirib.

T.İsmayılovun əsas nağd gəlirləri "Çerkizovsk" bazarından daxil olduğu üçün bazarın bağlanmasıdan sonra onun gəlirləri kəskin azalıb. Məlumatlara görə, T.İsmayılov İBank Moskvaya olan 107 milyon dollar kredit borcunu ödəmək üçün İPraqa» restoranını və İTropikano»nu artıq satıb.

T.İsmayılovun Türkiyədə də işləri yaxşı getmir. Onun 1,5 milyard dollarlıq İMardan Palace» oteli ziyanla işləyir. İş adamı Türkiyənin dövlət bankı olan İHalk Bank»a on milyonlarla dollar borcludur.

"Mardan Palace" otelində yatırılan pulları geri qaytarmağın çətin olduğunu iqtisadçılar əvvəlcədən hesablamışdılar. Otelde nömrələrin qiyməti bir neçə yüz dollardan bir neçə min dollara qədər dəyişir. Dəbdəbəli açılış mərasimi sayəsində məşhurlaşan otelin müştəriləri arasında əvvəllər varlı ərəb şeyxləri, Hollivud ulduzları, iri biznesmenlər olurdu. Ancaq son vaxtlar müştərilər azalıb, Türkiyə qəzetləri yazmışdı ki, mövsüm olmasına baxmayaraq, oteldə yerlərin yarısı boş qalır. T.İsmayılov atasının adını verdiyi otelə yatdığı pulları geri qaytara biləcəyinə əslində özü də əmin deyildi və müsahibələrinin birində demişdi ki, ola bilsin yatdığı investisiya heç vaxt qayıtmaz.

Qeyd edək ki, "AST Telman" azərbaycanlı oligarxlardan təşkil olunmuş, şərti adı "Milyarderlər İttifaqı" adlanan qurumda təmsil olunurdu. Azərbaycan hakimiyyəti ilə münasibətləri onsuzda yaxşı olmayan T.İsmayılov bu ittifaqa qoşulandan sonra ümumiyyətlə Bakıya gəlməyi yasaq olunub.

□ Xəbər xidməti

Bələdiyyə seçkilərinə start verilsə də, ölkədə seçki abı-havası hiss olunmur. Müxalifət partiyalarının çoxu seçki mühitinin, bələdiyyələrin statusunun olmamasını əsas gətirərək seçkiyə qoşulmadı. Təbii ki, hakim partiya olan YAP bu seçkilərdə inzibati resursları hesabına iştirak edir. Müxalifət partiyaları arasında yalnız Ümid partiya şəklinə seçkilərə qatılıb.

ola bilməsək də, bütün təzyiqlərə baxmayaraq tutduğumuz bu siyasi xətti davam etdirəcəyik. Bu gün hakimiyyət ölkədə müxalifət partiyalarının çox zəif və tərəfdarlarının olmadığını nümayiş etdirmək istəyir. Əslində bu çox yanlış siyasətdir. Müxalifəti sıradan çıxarmaq olmaz. Müxalifət hakimiyyətin eyiblərini göstərən güzgüdür. Bu güzgülə baxıb eyibləri düzəltmək lazımdır, güzgülü sındırmaq yox. Çünki sınıq güzgülə hakimiyyət özü də çox eybəcər görünəcək.

- *Artıq məlumdur ki, yerlərdə namizədlərə təzyiqlər göstərilir. Seçki mühiti də yoxdur. Belə bir şəraitdə seçkidə iştirak etməyin*

İqbal Ağazadə APA-nı təbrik etdi

Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə Vüsalə Mahirqızını APA-nın yaranmasının 10 illiyi münasibətilə təbrik edib. Təbrikdə deyilir: "Hörmətli Vüsalə xanım! Sizi və APA Holdingin bütün əməkdaşlarını 10 illik yubileyiniz münasibəti ilə ürəkdən təbrik edir, işlərinizdə və gələcək fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Siz öz istedadınız, təşkilatçılığınız və yaradıcılıq qabiliyyətinizlə bu gün Azərbaycan mətbuatının, jurnalistikasının inkişafında özünəməxsus yeri olan, bir-neçə dildə xəbərlər yayın, təkcə Azərbaycanda deyil, dünyanın müxtəlif ölkələrində maraqla izlənən böyük bir mətbuat holdingi yaratmışınız. Bu 10 illik zaman çərçivəsində çox böyük nailiyyətlər qazanmışınız. İnanıram ki, ölkəmizin demokratikləşməsində, azad mətbuatın inkişafında APA-nın özünəməxsus yeri olacaq.

Hörmətli Vüsalə xanım, bir daha Sizi və bütün kollektivinizi ürəkdən təbrik edir, gələcək fəaliyyətlərinizdə uğurlar diləyirəm.

□ **Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə**

nun pozuntularının aradan qaldırılmasına nail də olur. Çox istərdik ki, digər müxalifət partiyalar da seçkilərdən kənardə qalmayırdı. Bu prosesin getməsinə daha çox təsir edərdi, daha çox insanı seçkiyə cəlb edərdi və ən azından hakimiyyətin məsuliyyətini artırardı.

-*Bəs namizədlərə hansı formada təzyiqlər göstərilir?*

Bir neçə gün əvvəl baş verən pozuntular və namizədlərimizə olan təzyiqlərlə bağlı partiya adından bəyanat vermişik. Oktyabrın 6-dan etibarən Ümid Partiyasından bələdiyyə seçkilərində namizəd olacaq partiya üzvlərinə qarşı total hücumlar başlayıb hələ də davam edir. Belə ki, MSK-ya təqdim olunmuş namizəd olacaq şəxslərin siyahısı həmin qurum tərəfindən rayon icra hakimiyyətlərinə göndərilib. DSK-lara sənəd təqdim olunmamış yerli icra hakimlərinin göstərişi ilə partiyadan nami-

zedlikləri irəli sürüləcək şəxslər həmin siyahı üzrə icra hakimiyyətlərinə çağırılır, evlərinə polis göndərilir, onların qohumlarına, ailə üzvlərinə və özlərinə təzyiqlər edilir, namizədlərin sənədləri DSK-ya təqdim olunmadan qanunsuz olaraq namizədliklərinin irəli sürülməsindən xəbərsiz olduqları və namizədlikdən imtina ilə bağlı onlardan ərizə alınır. Bu demək olar ki, bütün bölgələrdə baş verir. Ola bilsin ki, bəzilərində bir az yüngül, bəzilərində isə daha ağır formada aparılır. Sabirabad, Lənkəran, Ağcabədi, Cəlilabad, Salyan, Ağsu və başqa bölgələrdə bu proses daha intensiv aparılır. Baş verənlər ciddi qanun pozuntusudur və seçkilərin nəticələrini indidən şəxslərin siyahısı ilə bağlı təsdiq edir. Lakin bütün təzyiqlərə baxmayaraq biz prosesini sona qədər aparacağıq.

"Güzgünü"

sındırmaq olmaz..."

Ənvər Ağazadə: "Çünki sınıq güzgülə hakimiyyət özü də çox eybəcər görünəcək"

götürdü?

- Əsas səbəbdən biri namizədlərin bələdiyyə üzvü seçilməkdə maraqlarının olmaması, digəri isə qohumlarına, ailə üzvlərinə və özlərinə olunan təzyiqlərdir. Onların qohumlarının işdən çıxarılmasının biz də tərəfdarı deyilik. Biz

yalnız partiya olaraq üzvlərimizə seçki prosesində iştirak etməsini tövsiyə edirik. Bunun da əsas səbəbi yuxarıda qeyd etdiyim kimi seçki prosesinin, seçki ənənəsinin sıradan çıxmasına imkan verməkdir. Buna istədiyimiz qədər nail

əhəmiyyəti varmı?

- Keçirdiyimiz görüşlərdə bizə ən çox verilən suallardan biri bu idi ki, bələdiyyələrin heç bir səlahiyyəti, yerlərdə iş görmək üçün maddi resursları yoxdur. Seçkilər isə qeyri-demokratik və ədalətsiz keçirilir. Bələdiyyə üzvlüyünə namizəd olan şəxslərə müxtəlif vasitələrlə təzyiqlər edilir. Belə bir şəraitdə seçkidə iştirak etməyin əhəmiyyəti varmı?

Bu sualı verənlər sözsüz ki, haqlıdırlar və mövcud realıqdan çıxış edirlər. Bizim partiya olaraq məqsədimiz seçki prosesini sıradan çıxarmağa qoymamaqdır. Seçki ilə bağlı barışmadığımız mövcud realıqları dəyişməkdir. Bunun üçün biz seçkiyə qatılıraq. Baş verən qanun pozuntularına etirazımızı bildiririk. Bəzi qa-

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

Mikroblar, seçkilərə!

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Kəçən yazıda söz verdiyim mövzuya - bələdiyyə seçkilərinin təşviqat plakatları mövzusunda toxunacağam. Yəqin hər biriniz küçədə-filanda görmüsünüz, Mərkəzi Seçki Komissiyası xalqı bələdiyyə seçkilərində iştirak etməyə çağıran, A 2 formatlı, palaz boyda plakatlar çap edib.

Plakatlar hardasa 10 fərqli məzmunadadır (məzmun haqda az sonra). Bunların 10 cür çap edilməsi istər-istəməz bizi tiraja baxmağa məcbur edir. Plakatların sağ aşağı küncündə bunların hamısının "Parlaq Print" MMC adlı naməlum bir təşkilat tərəfindən çap edildiyi yazılıb. "Naməlum" ona görə yazıram ki, özüm bir "print", yəni, çap sahəsi zəhmətkeşi olsam da bu gülməşəkər MMC-nin adını ilk dəfə oxuyurdum. Çağdaş dövrümüzdə adı "Google" axtarış sistemine məlum olmayan bir quruma yetərincə böyük dövlət vəsaiti etibar edilərmə? (Vəsait haqda da az sonra).

İnternetdə bu "məşhur" şirkət haqda cəmi 1 məlumat rast gəlinir, bu da onun ünvanı haqda məlumatdır: Yasamal rayonu, Şərifzadə-80, ev 6. Maraqlıdır ki, bu adresdə bir neçə belə MMC qeydiyyatdan keçib, ehtimal etməyimizə əsas var ki, bunlar hamısı MSK sədri Məzahir müəllimə doğma şirkətlərdir. Pis mənada "doğma" yazmıram, el bilir ki, Məzahir müəllim hələ universitetdə talon paylayan vaxtlarından bəri necə kristal adamdır. Yoxsa biz ona "nə üçün plakat çapı tenderlə, müsabiqə ilə keçirilməyib, bu fırlıqdan nə qədər qatlamısan, utanmırsanmı bu qədər xırdaçılıq edirsən" tipli suallar verib özümüzü şərə salmalı bilmərik. Böhtandır. Yaraşmaz. Ağsaqqal adamdır. Elçiliyə-zada aparsan alınacaq qızın üstündə bir dəne də oğlan verərlər.

Plakatların tirajına gələk. Təsəvvür edin, bunlar hər biri 100.000 (yüz min) tirajla çap edilib! Yalnız birində 80.000 yazılmışdı. Çeşid və tirajı vurub-toplasaq belə çıxır ki, Məzahir müəllim bələdiyyə seçkilərində təşviqat məqsədi ilə... 1 milyon ədədə yaxın tək plakat çap edibdir! (Buklet-muklet, yaddaş kitabçası-zad sayılmadan). Yəni çap işi ilə məşğul olan yoldaşların dediyinə görə, bu ölçüdə plakatların 1 ədədinin çapı orta hesabla 10 qəpiyə başa gəlir. Belə çıxır ki, MSK bu mənasız plakatların çapına 100 min manatdan çox dövlət vəsaiti xərcləyibdir.

"Belə çıxır" niyə yazdım, onu da izah edim. Azərbaycanda 125 seçki dairəsi var. 1 milyon seçki təşviqatı plakatını bu dairələr arasında bölsək hər dairənin qismətinə 8 minə yaxın plakat düşür. 8 min A2 formatlı plakatı dairə ərazisinə yapışdırsaq, həmin dairədə bir salamat divar qalmaz, bəlkə adamları tutub belinə də plakat yapışdırarlar, hələ artıq qalar. Deməli, tiraj böyük ehtimalla yalandan yazılıb.

Nəhayət, adamlardan söz düşmüşkən, bu il bələdiyyə üzvlüyünə 20 minə yaxın adam seçilməlidir, Allah qoymasa. Hər bələdiyyə üzvünə 50 plakat düşür. O cümlədən, Azərbaycanda seçici sayı 5 milyon 50 min nəfərdir. Orta hesabla, yəni hər 5 adama 1 plakat düşür. Bu xərci tualet kağızına sərf edib bələdiyyələrə hədiyyə versəydilər daha məzmunlu olardı.

Məzmun demişkən, Məzahir müəllim əksər plakatlara nədənsə... böyüdücü şüşə şəklində qoyub. Hətta birində mikroskop təsviri var idi. Bu nə deməkdir? Yoxsa seçicilər siyahılarda öz adlarını çox çətin tapırlar, Məzahir müəllim gileyini, seçki saxtakarlığını bu cür simvolik işarə edir, hakimiyyətə üsyana qalxmışdır? Qətiyyə. Yuxarıda yazdığımız kimi, Məzahir müəllim "əsl müsəlmandır".

Böyüdücü şüşə o deməkdir ki, azərbaycanlı seçicilər mikrobudur, virusdur, bakteriyadır, birhüceyrəli canlılardır, hakimiyyət onlara ancaq bu gözle baxır. Uğur olsun, mikroblar!

Müsəvat Partiyasının narazı üzvləri noyabrın 14-də partiyanın rəhbərliyi qarşısında şərhlərinin yer aldığı bəyanat yayıblar. Musavat.com-a daxil olan bəyanatda 18 nəfər üzv Müsavat Partiyasının rəhbərliyi qarşısında məsələ qaldıraraq onun həlli üçün 3 şərt qoyub.

Bəyanatda bildirilir ki, son zamanlar Müsavat Partiyasında hazırkı rəhbərlik tərəfindən bir qrup üzvlərin iradəsinə təzyiq yolu ilə partiya daxilindəki idarəçilikdən narazı olan, onun gələcəyi ilə bağlı narahatçılıq keçirərək konkret mövqələrini bölüşən üzvlərə qarşı "cəza vermək" çağırışlarını əks etdirən bəyanatların qəbulu, tənqidi mövqedə olan üzvlərin bəzilərinin partiya sıralarından çıxarılması, digərlərinin isə cəzalandırmaq məqsədilə mərkəzi orqanlara dəvət edilməsi ciddi narahatçılıq doğurmaqdadır: "Müsəvat Partiyası Qubadlı rayon təşkilatının qərarı ilə partiya üzvü Məhəbbət Muradovun və partiyanın Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının qərarı ilə partiyanın Qaradağ rayon təşkilatının üzvü Kamil Xəlilbəylinin partiya sıralarından kobud nizamnamə pozuntuları ilə çıxarılması üzvlər arasında mərkəzi orqanların və hazırkı rəhbərliyin fəaliyyətinə etimadsızlığın artmasına, eləcə də qeyri-qanuni, qeyri-demokratik qərarlarla partiyada repressiyaların başlanması ilə bağlı məlumatların yayılmasına səbəb olub. Müsavat Partiyası Divanının sonuncu toplantısında partiya üzvləri Müsavat Partiyası başqanlığına sabiq namizəd Səxavət Əlisoy və partiyanın MNTK-nın keçmiş üzvü Ələvət Talışxanlının Divanının növbəti iclasına çağırılması ilə bağlı qərarı, Sumqayıt şəhər təşkilatının üzvü, keçmiş siyasi məhbus Ənvər Əhmədlin partiya sıralarından xaric olunması məsələsinin müzakirəyə çıxarılması hazırkı vəziyyətin daha da gərginləşdirilməsinə gətirib çıxarıb".

Bəyanatı imzalayan 18 nəfər (Qubad İbadoğlu, Vurğun Əyyub, Hikmət Hacızadə, Mehman Cavadoğlu, İbrahim İbrahimi-MNTK-nın sabiq sədri, Məryəm Oruc, Fəxrəddin Bağirov, Hökümə İbrahimi, Adil Qeybullayev, Əllada Məmmədli, Dünyaxanım Cahən, Hüseyn Məlik, Sədaqət Paşayeva, Lətifət Məlikova, Tural Abbaslı, Rafiq Bəy İsmayıl, Asif Məmmədli, Allahverdi Orucov) Müsavat Partiyasının hazırkı rəhbərliyi qarşısında aşağıdakı məsələləri qoyublar və onların təcili həllini tələb ediblər: "Partiya daxilində demokratiyanın inkişafı üçün yaradılan baryerlər aradan qaldırılmalı, siyasi plüralizm, fikir müxtəlifliyi, söz və ifadə azadlığına əməl olunsun, fərdi azadlıqlara hörmət olunaraq şəxsi mövqelərə görə partiya üzvlərinin cəzalandırılması çağırışlarına son qoyulsun.

Partiya üzvlüyündən mövqelərinə görə çıxarılmış Elman Elxanoğlunun, Məhəbbət Muradovun və Kamil Xəlilbəylinin hüquqlarının bərpası olunması üçün konkret addımlar atılmalı və bu barədə qərar vermiş strukturlar məlum qərarlarına yenidən baxaraq onu nizamnamə normalarına uyğunlaşdırsınlar. Partiyada ikitirəliyə,

larla deyil, nizamnamə ilə tənzimlənir".

S.Soltanlı onu da qeyd etdi ki, Nizamnamə pozuntusuna yol verdikləri üçün partiyadan çıxarılan şəxslər 6 aydan sonra üzv olmaq üçün yenidən Müsavat Partiyasına müraciət edə bilərlər. Bu insanların narahatçılığı üçün əsas yoxdur: "Müsəvat Partiyası-

yrılrə şər, haqla nahaq, yalan və həqiqət üz üzə gələndə mövqesizlik, bitərəflik əslində mənəviyyətsizlikdir".

V.Hacıbəyli ikinci statusunda isə yazıb ki, o adlar çəkməmişdi, amma Müsavatın mənəviyyət simvolları kimi qəbul etdiyimiz bəzi adamların da imzaları ilə paylaşılan bəyanatda bir sıra tanınmış mü-

Müsəvatdakı narazılar üç şərt irəli sürdülər

Partiyadan onlara sərt cavab verildi; "Təşkilatla üzvlərin, yaxud üzvlərlə partiyanın münasibətləri bəyanatlarla deyil, nizamnamə ilə tənzimlənir"

bölüşdürülməyə şərait yaranandan, dialoq, polemika imkanlarını məhdudlaşdıraraq, birlik və həmrəyliyə əks mövqe ifadə edən bəyanatların qəbuluna son qoyulsun".

Narazıların bəyanatına Müsavat Partiyası başqanının müavini Səxavət Soltanlı münasibət bildirdi. S.Soltanlı dedi ki, narazı olan kimsə varsa, aidiyyəti partiya orqanlarına şikayət edə bilər, bəyanat yazıb mediada yaymaqla iş həll edilmir: "Bu, növbəti şoudu. Onlar səmimidirlərsə, partiyanın müvafiq orqanlarına rəsmi şəkildə yazılı müraciət edə bilərlər. Bəyanat yazıb mediada yaymaq səmimiyyətdən yox, başqa məsələlərdən xəbər verir. Kimlərsə partiyanın işini iflic etmək cəhdləri əbəsdir. Belə məsələləri şifirtmək, şou göstərmək lazımsız fəaliyyətdir. Onlar qəzet və saytlara deyil, bu məsələlərlə bağlı Müsavat Partiyasının strukturlarına müraciət etməlidir. Bu haqda Müsavat Partiyası qərar verə bilər. Belə bəyanatlara qalsa, 200 insan müraciət edə bilər ki, Vurğun Əyyub və Səxavət Soltanlı partiyadan çıxarılsın. Biz o zaman nə etməliyik? Partiya ilə üzvlərin, yaxud üzvlərlə partiyanın münasibətləri bəyanat-

nın nizamnaməsinə görə üzvlərin qəbulu və çıxarılması rayon təşkilatlarının özəklərində, Şura, İdarə Heyəti, Divan və MNTK tərəfindən aparıla bilər".

Müsəvatın müttəfiqi olan Əhrar Partiyasının sədri Vaqif Hacıbəyli isə dünən özünün facebook səhifəsində qeyd edib ki, faciə tək onda deyil ki, Qubad İbadoğlu və qeyriləri yalan danışır. Əsas faciə odur ki, Musavat cameəsi daxilində bu cür yalanların bəzən ayaq tutub yeriməsi üçün şərait var: "Bu şəraitin yaranmasının əsas səbəbi də Müsavatın mənəviyyət simvolları kimi qəbul etdiyimiz bəzi simaların tam üzdə olan bu həqiqətlərdən bixəbər kimi özlərini aparıb, yaxşı halda susqunluq nümayiş etdirmələri, pis halda Müsavata qarşı hakim irtica tərəfindən aparılan mənəvi terrora açıq və ya üstüörtülü siyasi dəstək vermələridir. İndi Müsavat ətrafında yaradılan bu situasiyada susmaq və mövqe bildirməmək də hər bir vicdanlı adama məsuliyyət tələb edir. Mən adlar çəkmirəm. Lakin bəzi adamların bu gün guya siyasət aparıb özlərini bu situasiyanın fəvqündə kimi göstərmək cəhdləri də günümüzün acı realığıdır. Xə-

savatçılar partiyadaxili "repressiyalara" etiraz bildiriblər. Repressiyalara misal olaraq üç nəfərin adı çəkilir, onlardan biri də qadın müsəvatçını söyüdü üçün partiyadan çıxarılan şəxsdir: "Bu cür söyüşün şəxsi yazışmada işlədilməsi həmin şəxsin cinayət məsuliyyətindən azad olunması üçün hüquqi əsas ola bilər, lakin bu hal onu siyasi və mənəvi məsuliyyətdən azad etmir. Qubadlıdan olan müsəvatçının da mövqeyi buradan hamıya məlumdur. Əvvəlcə bütün körpüləri yandırmaq, hətta Müsavatın rəhbərliyini "hakimiyyət tulanı" adlandıranlara dəstək vermək, bundan sonra həmin partiyada qalmaq üçün mücadilə etmək nə dərəcədə məntiqlidir? Başlıcası, insanlara qarşı açıq həqarət edənləri nə adla müdafiə etmək olar? Mən bu adamların hansı kriteriyalar əsasında hərəkət etdiklərini anlamaqda çətinlik çəkirəm. Amma bu adamların mövqeyinin Müsavatdakı qeyri-sağlam proseslərin təşəkkülündəki yeri və rolu mübahisəsizdir. Müsavat birbaşa hakimiyyətin planlaşdırdığı və yönətdiyi mənəvi terror aksiyasıyla üz-üzədir və bunun qarşısı alınmalıdır".

Seçkilərə bir il qalmış minimum gözləntilər işığında

Azərbaycanda növbəti parlament seçkilərinə tam bir il qaldı. Ölkədə bu seçkilərin yaxınlaşdığına heç nəyin dəlalət etmədiyinə təəccüblənməyə dəymir. Hələlik siyasi gündəmdə dekabr bələdiyyə seçkiləridir. Hərgah, bələdiyyə seçkiləri mahiyyət etibarilə bizdə ənənəvi olaraq nə KİV-lərin, nə də cəmiyyətin və siyasi elitənin (iqtidar və müxalifət düşərgəsinin) diqqətini çəkmir və qapalı, formal rejimdə keçir.

Parlament seçkiləri isə ayrı məsələdir. Ötən illərdə bu seçkilərə ölkənin bütün qüvvələri - hakimiyyət, müxalifət, kütləvi media, müxtəlif sosial qruplar və ali qanunverici orqanda təmsilçilik arzulan ambisiyalı fiqurlar olduqca böyük marağ göstərdilər. Lakin 2010-cu ildəki, faktiki, rəqabət elementlərindən xali mübarizə nəticəsində, tamamilə birpartiyalı, nəzarət altında olan parlamentin formalaşması ilə başa çatan seçkilərdən sonra onlara marağ həm cəmiyyətdə, həm də müxalifət düşərgəsində xeyli söndü.

Əgər qarşıdakı bir ildə iqtidar parlament seçkilərinə və deputat korpusunun formalaşdırılmasına münasibətini dəyişməsə, o zaman cəsarətlə ehtimal etmək olar ki, gələnlə seçkilər də təxminən bələdiyyələr kimi, "səssiz" rejimdə keçəcək. O halda parlament hər hansı mübahisə və intriqalardan bütünlüklə məhrum olacaq, çünki nəticə öncədən belli olacaq.

Son illər hakimiyyət strukturları cəmiyyətin bütün sferalarını demokratik seçkilərin keçirilməsini praktiki olaraq mümkün etməyən və seçki prosesində hər hansı rəqabətliyi və yarış aradan qaldıran bir vəziyyətə çatdırmaqda çox uğur qazanıb. Növbəti seçkilərə qalan bir illik müddətin analizi böyük əminliklə söyləməyə əsas verir ki, əgər hakimiyyətin yeni deputat korpusunun formalaşmasına münasibətdə yanaşmasını dəyişməsə, o halda gələn ilki seçki kampaniyası öz formallığına görə əvvəlki bütün seçkiləri kölgədə qoyacaq.

Belə ehtimal üçün əsaslar bəs deyincədir: problem ondadır ki, toplum seçki prosesinə etimadını xeyli dərəcədə itirib, ona laqeyddir və siyasətsizləşib; müxalifət elə dağınıb, marginal və zəif duruma çatdırılıb ki, nə seçkilərdə iştirak, nə də boykot ona siyasi divident vəd etməyir; QHT və KİV-lərin demək olar, hamısı hakimiyyətin sətir pressinqi və ya nəzarəti altındadır ki, bu da sonuncuya seçki prosesinə zəruri monitoring və informasiya müşayiətçiliyi yaratmağa imkan yaradır.

Görünür, beynəlxalq təşkilatlar da qarşıdakı parlament seçkilərinə xüsusi marağ göstərməyəcək və yalnız formal iştirak və aşağıdakı ənənəvi növbətçi qiymətləndirmə ilə kifayətlənəcəklər: seçkilər beynəlxalq standartlara uyğun olmayıb, bununla belə ... doğru yolda irəliləyən daha bir addım atılıb. Ancaq hara doğru yolda addım atılıb - teatrlaşdırılmış seçki tamaşaları

Siyahlı parlament təcrübəsindən imtina ediləcəkmiz?

Artıq hakimiyyət də anlayır ki, indiki taleyüklü mərhələdə Azərbaycana daha təmsilçi Milli Məclis lazımdır; deputat korpusunun ənənəvi formalaşma prinsipi dəyişməsə, itirən həm də iqtidarın özü olacaq...

və öncədən seçki nəticələri belli olan sovet keçmişinə? Bu cür perspektiv nəyimizə lazımdır ki?..

Gələn ilki parlament seçkiləri müstəqillik dövründə sayca 4-cüsüdür. İlk ikisi (1995 və 2000) Heydər Əliyevin prezidentliyi dövrünə təsadüf edir. Hər iki seçki saxtalaşdırma və parlamentin sovet dövrünə xas olan "siyahı" ilə formalaşması rejimində keçib. 2005-ci il seçkiləri də istisna olmadı, hərgah o, bir qədər fərqli siyasi şəraitdə - yeni hakimiyyətin "patronajlıq" və beynəlxalq birliyin ciddi nəzarəti altında keçmişdi. Fəqət, bu reallıqlara və gözləntilərə rəğmən, seçki prosesi əvvəldən axıradək öncələrdəki imitasiya sxemi üzrə getdi və yenə də ali qanunverici orqanın "siyahı" əsasında formalaşması ilə yekunlaşdı. 2010 seçkiləri isə lap "neosovetizm" in apofeozu (zirvəsi, təntənəsi - red.) oldu: seçkilər ifrat dərəcədə formal atmosferdə reallaşdı və yüz faizli sözbəxan, idarəolunan və nüfuzsuz bir Məclisin yaranması ilə yadda qaldı.

Xatırlatmağa dəyər ki, sovet dövründə parlament (SSRİ və müttəfiq respublikaların Ali Sovetlərinə) seçkilər açıq-aşkar formal karakter daşıyıb. O zaman seçkilərin iradəsindən asılı olmayaraq o şəxslər deputat olurdular ki, namizədlərləri öncədən ali partiya orqanları tərəfindən müəyyənləşirdi. Totalitar sovet dövlətində qanunverici orqanda kişilərin və qadınların, kommunistlə-

rin və bitərəflərin, həmçinin, müxtəlif etnosların, peşələrin, sosial təbəqələrin və yaş qruplarının təmsilçilərinin hansı faizdə olması ilə bağlı gizli və planlı bir qəlib vardı. Bu direktiv qəlibə uyğun surətdə də ali partiya orqanları artıq seçkilərdə "lazımlı deputatların" siyahısını tutaraq, məhz onların seçilməsini (təyin edilməsini) təmin edirdilər.

Əfsuslar olsun ki, Azərbaycanda illərdir məhz parlamentin bu cür "siyahı" ilə formalaşdırılmasının modifikasiya olunmuş formasından istifadə olunur. Ancaq əgər əvvəllər seçki prosesi az "sovetşayağı" idisə və cəmiyyətdə böyük marağ doğururdusa, həmçinin özündə rəqabətlik və yarış kimi demokratik elementlər daşıyırdısa, axır bir neçə ildə seçki prosesi bütünlüklə liberal halədən və siyasi intriqadan məhrum formal prosedurun əsirinə çevrilib.

Üstəlik, parlamentin "siyahı" üzrə formalaşmasına yanaşmanın özü yaxşı tərəfə dəyişməyib. Əgər əvvəllər "planlı siyahılarda" müxalifət, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçiləri, müstəqil qruplar və şəxslər üçün müəyyən kvota nəzərdə tutulurdusa, son parlament seçkilərində bu minimal kvotalar da kəsilib. Nəticədə ilk dəfə olaraq, biz faktiki surətdə siyasi plüralizmin bütün elementlərindən məhrum olan parlament qazanmışıq.

İnanmaq istədik ki, belə "birsimalı" parlament təcrübəsinin perspektivsizliyini və zərəri ni indi ölkənin ali hakimiyyət strukturları da dərk edir. Bu ya-

xınlarda Ramiz Mehdiyevin dövlət strukturlarına yüksək peşəkarlığa malik, yaradıcı və perspektivli kadrların lazım olması barədə bəyanatı, həmçinin hakimiyyət dəhlizlərindən bəzi dolay "informasiya sızmaları" daha rəqabətli və intriqalı parlament seçkiləri modelinə qayıdacağını, habelə yeni deputat korpusunun formalaşdırılması məsələsində pozitiv yeniliklərin olacağını güman etməyə əsas verir.

Əlbəttə ki, hakimiyyətin həqiqi dürüst seçkilər keçirməyə və ali qanunverici orqanın "siyahı" ilə formalaşmasından imtina etməyə hazır olduğunu söyləmək tez olardı. Lakin əgər de-

Bir il siyasi burulğanda

Mahal İSMAYILOĞLU
mahal57@mail.ru

Düz bir il əvvəl, elə bu günlərdə bütün dünyanın gözü Ukraynaya dikilmişdi, əsas xəbər başlıqları da bu ölkə ilə bağlı idi. Məhz bu ölkənin hansı səmtə üz tutacağı Avropanın, eləcə də dünyanın gələcək taleyini müəyyən edəcəkdik...

Avropa ilə assosiativ sazişin imzalanmasına vur-tut iki həftə qalırdı. Ölkənin əsəblərini tarıma çəkən səbəblər də göz önündə idi. Son ana kimi prezident Viktor Yanukoviç qətiyyətli mövqe nümayiş etdirmədi. Əslində ölkə də onu gözləyən sınaqları göz altına almışdı...

İndi o günlər haqda fikir demək asandır. Amma az qala 350 il böyük rus şovinizminin hədəfində olan Ukrayna da Rusiyadan birdəfəlik üzvlülmək üçün belə tarixi fürsəti əldən vermək istəmirdi. Əslində ukraynalıların ruslara "moskal" deməyi, rusların isə "xoxol" kinayəsi məhz əsrlər boyu formalaşan nifrətin təzahürəli idi. Tarix boyu Rus imperiyası demək olar ki, bütün qanlı-qadalı müharibələri məhz Ukrayna ərazisində aparmışdı və tapdanan da Ukrayna xalqı olmuşdu. Hətta II dünya müharibəsini də bu ölkənin əhalisinin böyük bir hissəsi müstəmləkə zülmündən qurtarmaq fürsəti saymışdı. Axı məhz müharibədən bir qədər əvvəl sosializm quruculuğunun yaratdığı aclıq epidemiyasının qurbanı da bu xalq olmuşdu. Ukrayna "qolodomorda" 7 milyon insan itirmişdi. Daim kinayə və təhqirlə üz-üzə qalan bu olaylar tarixi yaddaşda silinməz izlər buraxmışdı. Rus imperiyasından gördüyü zülmün qədərində görə yalnız Polşa bu ölkə ilə müqayisə oluna bilərdi.

Bir il əvvəl Ukraynada yaşananlar əslində bütün zülmələrin qarşılığında intiqam almaq fürsəti idi. İndi bütün səbəbləri ölçüb-biçəndə, istər-istəməz bir qənaətə gəliрсən: Ukraynanın başqa seçimi də yox idi...

Yadımdadır, lap son məqama qədər Yanukoviç Avropa Birliyi ilə assosiativ sazişə qol çəkmək qərarını bildirmədi. Yalnız son məqamda imza atmaqdan imtina etdi. Bu olduqca primitiv bir gediş idi. Rusiya isə həmin günlərdə bu ölkəyə bütün mümkün güzəştləri təklif etdi. Amma kükrəyən qəzəbi, nifrəti ovutmaq üçün bu yetərli olmadı...

2013-cü ilin 21 noyabrı tarixə XXI əsrin ən möhtəşəm günü kimi yazıldı - Maydan hərəkatı başladı. İndi kimsə iddia edə bilər ki, bütün bunlar əvvəlcədən düşünülmüş plan əsasında həyata keçirilirdi. Amma üç aydan çox sürən aramsız mitinqlərin özəyində bir istək dayanırdı - Rusların caynağından xilas olmaq!

Sonrakı olaylar nə qədər qanlı-qadalı olsa da, bu xalqın nəyin uğrunda mübarizə apardığına haqq qazandırdı. Ruslar bu dəfə ən ifrat yol tutdular - Kırım işğal etdilər, ən həyasız formada iki vilayətdə separatizm ocağını alovlandırdılar... İndi hadisələrin axarının hansı səmtə yönələcəyi haqda qəti fikir yürütmək çətindir - amma bir şey bəllidir, Putinin yeni imperiya yaratmaq istəyi iflasa uğradı. Hətta tamah dişini qıcağı başqa respublikaları zor gücünə işğal etsə belə, ona qarşı mübarizənin Ukrayna nümunəsi var...

Biz bir toplum kimi Rusiyanın niyyətlərini həyata keçirməsi yolundakı Ukrayna səddindən sonra da həyəcanlı anlar yaşayırdıq. Bu 23 ildə pis-yaxşı nə qazanmışıqsansa onun puç olacağı qorxusu başımızın üstünü alıb. Qəribə bir qədər gecikmə də, Ukraynanı Rusiyanın cəngindən qoparmaq üçün mümkün resursları işə saldı. Çox təəssüflər olsun ki, qeyri-müəyyənlik zolağında qalan Azərbaycan üçün belə qətiyyət nümayiş etdiriləcəyinə də ümid etmirik. Bunun üçün bizim ölkə işdə, əməldə Avropa ilə bir sırada dayandığını sübuta yetirməli idi. İndi bizim bu cür ehtiyatkarlığımızın qarşılığında Qərbin radikal addım atıb, bizi Rusiyanın hədələrindən qoruyacağı da xəyali təsir bağışlayır...

Tarixin təkeri geriye fırlanmır. Müəyyən çarlarlada olmuşlar təkrarlanır, amma istənilən nəticəyə heç kim nail ola bilmir. İndi hansısa bir bölgəni, ya da ayrıca bir dövləti dünyadan təcrid edib idarə etmək mümkün deyil. Dünya global informasiya məkanına dönüb. Ən azından mütləq şərtləri də qəbul etdirmək mümkün deyil.

Ukraynada son bir ildə baş verələr dünyada necə fundamental dönüş yarandığına bir nümunədir. Nədənə Rusiya prezidenti və onun komandası məhz onun ölkəsinin dominantlıq etdiyi bir sistemin - SSRİ-nin dağılmasının tarixi zərurət olduğunu dərk etmirlər. Rusların özünü də əzablı günlər yaşamağına sürükləyirlər.

Azərbaycandan İrəvana növbəti xəbərdarlıq:

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi Ermənistanla məxsus hərbi helikopterlərin vurulduğu ərazidəki son vəziyyəti açıqlayıb. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, noyabrın 12-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri tərəfindən Ağdam rayonunda vurulmuş Ermənistanla məxsus hərbi helikopterlərin düşüyü ərazidə hazırda vəziyyət normaldır, sakitlikdir.

Müdafiə Nazirliyi bəyan edir ki, erməni tərəfinin iddia etdiyi kimi, heç də helikopterlərin düşüyü yerdə intensiv atışma getmir. "Trend"-in məlumatına görə, helikopterlərin qalıqlarının və həlak olduğu ehtimal edilən erməni hərbiçilərinin meyitlərinin ərazidən çıxarılması əməliyyatları ilə bağlı məlumat verilməyib.

Dağlıq Qarabağda qeyri-qanuni şəkildə keçirilən hərbi təlimləri izləmək üçün Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarına gələn Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan noyabrın 13-də işğalçı rejimin ordusunun komanda heyəti ilə müşavirə keçirib. ("Media forum") Sərkisyan Azərbaycanın işğal altında olan Qarabağ zonasına hərbi vertolyotla gəlib. Cənab prezidentin hərbi vertolyotdan endiyi Xocalı aeroportundan foto və videokadrlar da yayılıb. Sərkisyan onu qarşılayan hərbiçilərlə görüşəndən sonra işğalçı ordunun təlimlərini izləyib. 2008-ci ildə ilk dəfə prezident seçildəndən bəri Serj Sərkisyan 18-ci dəfədir Dağlıq Qarabağa gəlir.

Sərkisyan blef edib, yoxsa?..

Maraqlıdır, əgər Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələri ölkənin hava məkanına tam nəzarət edərsə, erməni prezident necə olub onların nəzarətindən yayınaraq Xankəndi aeroportuna enib?

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vaqif Dərgahlı S.Sərkisyanın işğal olunmuş ərazilərə gəlməsinə şübhə ilə yanaşdığını vurğuladı: "Erməni mənbələrinin bu barədə məlumatının nə dərəcədə doğru olduğunu deyə bilmərəm. Azərbaycanın hava məkanı tam nəzarətdə saxlanılıb. Düşmənin yaranmış ajiotajı sənqitmək üçün bu metoddan istifadə edə bilər". V.Dərgahlı erməniləri dezinformasiya yaymaqda ittiham etdi: "Ermənilər bundan əvvəl məlumat yaymışdı ki, öncə cəbhədə "İqla"-dan istifadə olunmamalıdır. Ancaq hansı silahdan istifadə olunub-olunmaması ilə bağlı heç bir qadağa yoxdur". Nazirlik sözcüsü qeyd etdi ki, Azərbaycan ərazisində olan istər havada, istər yerdə olsun, fərqi yoxdur, düşmənin qüvvələri məhv ediləcək. V.Dərgahlı bunun üçün ön cəbhədəki əsgərin xüsusi icazə almasına ehtiyac olmadığını qeyd etdi: "Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyin birmənalı olaraq düşmənin hərəkət edən hərbi obyektlərinin məhv edilməsi barədə qərar var. Bu mənada yalnız mülki obyektlər istisnadır". MN əməkdaşı düşmənin vertolyotla bağlı digər iddialarını da təkzib etdi: "Əsgərlərini görüb ki, düşməni tərbiyə etmək üçün əməliyyatı aparırıq, bizim mövqelərimiz atəş açıb. Bundan sonra cavab atəşi açaraq onu məhv ediblər".

***
Ermənistan Silahlı Qüvvələri işğal altındakı Azərbaycan ərazi-

lərində keçirdikləri "Birlik-2014" təlimlərində ötən gün hava hücumundan müdafiə vasitələrindən praktik atışlar keçirib. APA https://apa.az/-nin Ermənistanla məxsus internet saytlarına istinadən verdiyi məlumata görə, erməni silahlı birləşmələri "Osa" zenit-raket kompleksi (NATO kodu SA-8 Gecko) ilə keçirdikləri atışların fotolarını yayımlayıblar. Atışların hansı ərazidə keçirildiyi barədə məlumatlar verilməyib. Qeyd edək ki, ermənilərin açıqladığı rəsmi məlumata görə, təlimlərə 47000 nəfərlik şəxsi heyət, 2100 artilleriya sistemi, 850 zirehli texnika, 450 ədəd hava hücumundan müdafiə vasitəsi, 1600 tank əleyhinə vasitə, 260 xüsusi texnika və 4200 avtomobil texnikası cəlb olunub. Bir neçə gün əvvəlki məlumatlarda cəmi 17 minlik canlı qüvvədən və daha az hərbi texnikadan sərbəst gəldi. Görünür düşməni daha böyük rəqəmlər açıqlamaqla Azərbaycanı təhdid etməyə çalışır.

Düşmənin qənimti -"İqla"

Qeyd edək ki, düşmənin döyüş helikopteri "İqla" daşınan zenit raket kompleksi ilə məhv edilib. Bu barədə noyabrın 13-də Müdafiə Nazirliyinin keçirdiyi tədbirdə məlumat verilib. Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsində ölkədə akkreditə olunmuş 13 ölkənin hərbi attaşesinin iştirakı ilə tədbir keçirilib.

"İqla" daşınabilən zenit raket kompleksi SSRİ hərbi sənayesinin məhsuludur. Alçaqdan uçan hava hədəflərini (təyyarələr, vertolyotlar, pilotsuz təyyarələr, qanadlı raketlər) dəqiqliklə məhv etmək üçün yaradılan "İqla" 1983-cü ildən sovet ordusunda silahlanmaya alınıb. Sovet İttifaqının süqutundan sonra isə Rusiya və digər MDB ölkələrinin arsenalında bu silahdan geniş istifadə olunub. 1994-cü ildən Rusiya bu raket komplekslərini Almaniyaya, Suriyaya, Polşaya, Hindistana da daxil olmaqla 30-dan artıq ölkəyə satıb. "İqla-S" raketini 6 kilometrə qədər uzaqlıqda, 10-3500 metrə qədər yüksəklikdə yerləşən hava hədəflərini məhv edir. 5 saniyəyə döyüş vəziyyətinə gətirilən "İqla" 14,2 kiloqram çəkiyə malikdir, kompleks mənfəi 50 dərəcədən müsbət 50 dərəcəyə qədər dəyişən temperaturda aktivliyini saxlayır.

Beynəlxalq reaksiyalar
ABŞ ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasında tərəflərə kömək göstərməkdə davam edəcək. Gün.az ABŞ Dövlət Departamentinin rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, bunu Dövlət Departamentinin sözcüsü Cen Psaki mətbuat konfransında deyib. "Biz Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə nizamlanması səylərini iki qat artırmağın zərurliyini

"Dərhal vurulacaq!"

Müdafiə Nazirliyi: "Hansı silahdan istifadə olunub-olunmaması ilə bağlı heç bir qadağa yoxdur"

diplomatik kanallar vasitəsilə hər iki tərəfə çatdırmağa çalışırıq" deyə, Psaki əlavə edib. Onun sözlərinə görə, 12 noyabrda baş verən insident bir daha atəşkəsə riayət etməyin mühümlüyünü və münaqişənin dinc yolla həllinin vacibliyini xatırladı.

İngiltərənin "The Guardian" qəzeti yazır ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin helikopterinin vurulması uzun müddətli münaqişənin yenidən alovlanma biləcəyini göstərdi. Qəzet bu ilin avqustunda cəbhədə 14 Azərbaycan əsgərinin həlak olmasını xatırladı və həmin insidenti 1994-cü ildə bağlanan atəşkəs sazişindən sonra ən qanlı insident kimi təqdim edib. (ANS) Azərbaycana dəstək açıqlamaları da var. Pakistanın sabiq XİN başçısı Əkrəm Zəki "Axı nə üçün işğalçı dövlət işğal edilmiş Azərbaycan torpaqlarında hərbi təlimlər keçirməlidir? Bu fakt ermənilərin işğalçı dövlət olduqlarını birbaşa sübut edir" deyib, bildirib.

Rusiya Azərbaycan və Ermənistanı gərginliyin artmasına aparan addımlardan çəkinməyə çağırıb. Gün.az xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Aleksandr

Lukaşeviç mətbuat konfransında deyib.

"Azərbaycan Ermənistan Silahlı Qüvvələrinə aid hərbi helikopteri vurmaqla, həmsədrlər qarşısında üzərinə götürdüyü heç bir öhdəliyi pozmayıb". APA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev deyib. O qeyd edib ki, 2012-ci ildə Azərbaycan XİN tərəfindən ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrinə göndərilən məktubda da bildirilmişdi ki, Azərbaycanın hava məkanında Ermənistanla aid hərbi təyyarə və ya digər vasitələr qeydə alındığında dərhal vurulacaq.

Mi-24 fərqi: Azərbaycan-70, Ermənistan - 11

İndiki gərgin situasiyada hər iki ordunun gücü, imkanları, sahib olduğu texnikaya nəzər salaq.

2003-cü ildə Azərbaycanın hərbi büdcəsi 135 milyon ABŞ dolları olduğu halda, 2013-ci ildə 3,7 milyard ABŞ dolları təşkil edib. 2014-cü il üçün hərbi büdcəmiz 3 milyard 800 milyon dollar civarındadır. Ermənistan 2013-cü il dövlət büdcəsinin bütövlükdə gəliri 2,9 mlrd. dollar

bağda məskunlaşmış qondarma rejimin illik büdcəsi 150 milyon dollardır. Bu rejimin dəyəri 8-12 milyon dollar olan helikopter alması imkansızdır".

Türk generalın nişan aldığı düşmən

Qeyd edək ki, ötən həftə Türkiyə Respublikası Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr komandanı diviziya generalı Zekai Aksakallının Azərbaycanla səfəri çərçivəsində ordu rəhbərliyi ilə görüşlər keçirdi, həmçinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə birgə cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi birlikdə oldu. Generalın düşmənlə birbaşa təmas xəttində yerləşən bölmələrdə olması, Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş əraziləri döyüş mövqeyindən (binoklla) müşahidə etməsi, "Türkiyə da-

Azad İsayadə: "Ermənilər bununla demək istəyirdi ki, "biz sərbəstik, istənilən yerə uça bilərik"

(Azərbaycanın yalnız hərbi büdcəsindən 900 milyon ABŞ dolları az), xərcləri isə 3,1 mlrd. dollar olub. Həmin il Ermənistan dövlət büdcəsində hərbi xərclər 495,3 mln ABŞ dollarına (149,6 mlrd. dram) çatdırılıb. Azərbaycan ordusu 126.400 nəfərlik şəxsi heyətə malikdir, ehtiyatda isə 550 minlik əsgəri var. Ermənistanda 60 min əsgərə və 320 min nəfər əlavə ehtiyat qüvvəyə malikdir. Məlumatlara görə, işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində ermənistanlı çağırışçılarla yanaşı, 3.200 muzzdlu da xidmət edir.

Azərbaycan hərbi texnikanın sayına görə də düşməni xeyli üstələyir. Ordumuzdakı Mi-24 hücum helikopterlərinin sayı 70-dir. Ermənistanın 12 ədəd Mi-24 helikopterlərindən isə biri artıq məhv edilib. Azərbaycandan fərqli olaraq, Ermənistan ordusunda pilotsuz uçan qırıclar yoxdur, bundan başqa, Ermənistanın hərbi sənayesi yerli silah və texnika istehsalı baxımından çox aşağı səviyyədədir.

"Dağlıq Qarabağda məskunlaşmış qondarma rejimin illik büdcəsi 150 milyon dollardır. Bu rejimin dəyəri 8-12 milyon dollar olan helikopter alması imkansızdır". Bunu axar.az-a açıqlamasında Milli Məclisin Təhlükəsizlik və Müdafiə komitəsinin sədr müavini Aydın Mirzəzadə deyib. O, Ermənistanın vurulan helikopterlə bağlı məsuliyyəti üzərindən atmağa çalışdığını bildirib: "Ermənistan ictimaiyyəti Ağdamda vurulan helikopterin guya Dağlıq Qarabağda ki işğalçı rejimə məxsus olmasına inandırmağa çalışır. Dağlıq Qara-

ima Azərbaycanın yanındadır" mesajını verməsi, "İstiqal" snayper tüfənginin texniki göstəriciləri və döyüş imkanları ilə maraqlandıran sonar əlinə snayper tüfəngini götürərək işğal olunmuş əraziləri müşahidə edərkən nişan alması da müzakirələrə səbəb olmuşdu. Məhz bu olayın ardınca düşmən helikopterinin məhv edilməsi diqqət çəkdi. Türk generalın səfəri ilə helikopter olayı arasında əlaqə ola bilermi?

Hərbi ekspert Azad İsayadə fərqli fikirdədir. Onun sözlərinə görə, Türkiyə-Azərbaycan hərbi təlimlərindən və türk generalın cəbhə xəttinə səfərindən sonra Ermənistanın hərbi təlimlərə başlaması cavab xarakterli təxribatdır: "Türkiyə generalının Azərbaycanla vaxtaşırı səfərləri olur və istisna etməm ki, bu səfərlər gərginliyi bir az da artırır, düşməni daha da aqressivləşdirir. Ermənilər bu təxribatla türk generalın ön cəbhəyə səfərinə cavab hazırlaya bilərlər. Çox güman ki, bu, təxribat idi, düşməni yoxlamaq istəyirdi ki, Azərbaycan risk edib vertolyotu vuracaq, ya yox. Kadrlara baxsaq görürük ki, vertolyot bizim mövqelərə yaxınlaşandan sonra qayıtmaq istəyir, o anda da vurulur. Əslində helikopter onu idarə edənlərin səhvə görə vuruldu. Onlar istəyəydi bir az tez manevr edərdilər. Bizimki məsafəni gözəldilər və düşməni təhlükəli zonaya daxil olanda atəş açıldı. Ermənilər bununla demək istəyirdi ki, "biz sərbəstik, istənilən yerə uça bilərik". Ancaq son hadisə nəticəsində onların təxribatı alınmadı".

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının üzvləri noyabrın 14-də aclıq aksiyasına başlayıblar. Təşkilatdan "medi-aforum" saytına verilən məlumata görə, aksiya ermənilərin girov saxladığı Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin taleyinə beynəlxalq təşkilatların göstərdiyi biganəliyə və Azərbaycan hakimiyyətinin bu məsələdə fəaliyyətsizliyini etiraz olaraq keçirilir.

Aksiya iştirakçıları BMT, ATƏT, Avropa Şurası, Avropa İttifaqını, ayrıca olaraq ATƏT-in Minsk Qrupunu işğalçı Ermənistanın bu qanunsuz hərəkətlərinə, girovlara işgəncə verilməsinə, saxta "məhkəmə prosesi"ne dözməməyə, biganəliyə son qoyaraq günahsız insanları erməni cinayətkarlarının əlindən almağa çağırır, həmçinin Azərbaycan hakimiyyətindən girovları xilas etmək üçün ən radikal addımları atmağı tələb edir.

Aksiyaya ilk olaraq Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı, təşkilatın İdarə Heyətinin üzvü Nəsim Cəfərov, Ali Məclisin üzvləri Tahir Bayramov, Rəhman Cəfərov və digərləri qoşulublar.

Girov Dilqəm Əsgərovun qardaşı Sahib Əsgərov, qardaşı arvadı Cəmilə Musayeva, döyüş yoldaşı Sevindik Məmmədov və digərləri aksiya iştirakçılarına baş çəkiblər.

Həkim Zöhrab Şirinov aclıq edənlərin sağlamlıq durumunu yoxlayıb.

Aksiya iştirakçıları beynəlxalq təşkilatlara, Azərbaycan hakimiyyətinə və cəmiyyətinə müraciət qəbul ediblər. Müraciətdə bu tələblər əksini tapıb:

1. BMT, ATƏT, Avropa İttifaqı, Avropa Şurası, Qırmızı Xaç

QAT üzvləri Kəlbəcər girovları üçün aclıq aksiyasına başlayıb

Aksiya iştirakçıları beynəlxalq təşkilatlara, Azərbaycan hakimiyyətinə və cəmiyyətinə müraciət qəbul ediblər

Komitəsinin rəhbərləri Azərbaycanlı girovlarla bağlı məsələni təcili müzakirəyə çıxarmalı, girovların Azərbaycana qaytarılması üçün təsirli addımlar atmalıdır.

2. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri 22 illik mənasız və nəticəsiz fəaliyyətdən sonra, heç

olmasa indi bir iş görməli, məsələyə ciddi müdaxilə etməlidir.

3. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Azərbaycanlı girovlarla bağlı təcili müzakirələr keçirməli, təsirli tədbirlər görməli, quruma daxil olan ölkələrin işğalçı Ermənistanla bütün əlaqələri kəsməsinə dair qərar qəbul etməlidir.

4. Noyabrın 12-də cəbhə xəttində vurulan hərbi helikopterlərdəki ermənilərin meyitlərinin yalnız Azərbaycanlı girovlar azad edildikdən sonra geri qaytarılmasına imkan verilməlidir.

5. Azərbaycan hakimiyyəti işğalçı Ermənistanla danışıqları dayandırmalı, girovların azad edilməsi üçün lokal hərbi əməliyyat keçirməli, sonra isə torpaqlarımızın azad edilməsi üçün genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlamalıdır.

Xatırladaq ki, oktyabrın 27-də işğalçı Dağlıq Qarabağ rejimi Kəlbəcərdə ermənilərin əlinə keçmiş Azərbaycanlı Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərovu mühakimə etməyə başlayıb. İşğalçı rejim bu iki Azərbaycanlı iyul ayında girov götürüb. Daha bir Azərbaycanlı - Həsən Həsənov öldürülüb. Həsən Həsənovun nəşi qarşı tərəfdən oktyabrın 2-də alınıb, oktyabrın 4-ü Bakıda dəfn edilib.

Noyabrın 12-də Azərbaycan ordusu işğal olunmuş ərazilərdə döyüş uçuşları keçirən Ermənistan Silahlı Qüvvələrinə məxsus Mi-24 hərbi helikopterini məhv edib. Nəticədə döyüş helikopterinin Ermənistan Hərbi Hava Qüvvələrinin zabitlərindən ibarət ekipaj üzvləri (ümumilikdə 3 nəfər) məhv olub.

Vurulan erməni vertolyotu və demokratiyanın bərqərar olunması

Azər RƏSİDOĞLU

Son "vertolyot olayı" bu millətin qələbəyə necə təsnə olduğunu bir daha sübuta yetirdi. Bu millət qələbə istəyir. Ona imkan verilsə, qalib olacaq, qəddini düzəldəcək, torpağını azad edəcək, eyni zamanda, demokratiyanı bərqərar edəcək.

"Qarabağ" futbol klubunun oyununu 30 min azarkeş ayaq üstə izləyirdi. Döyüşdə məğlub olan xalq qələbəyə tamarı qaldığını bununla nümayiş etdirirdi.

Artıq 20 ildir ki, bizləri məğlubiyətimizlə barışmağa, ağlamağa, matəm saxlamağa, daima yadda olmağa vadar ediblər. Artıq 20 ildir ki, millət öz məğlubiyəti ilə barışdırılıb. Qisas hüququ əlindən alınan millətə yalnız bir haqq tanınır - ağlamaq və matəm saxlamaq. Alçaldıcı vəziyyətdir. Qisas və savaş barədə düşünmək əvəzinə ən yaxşı halda ağlamaq, ən pis halda isə ermənilərdən üzr istəmək haqqına sahib çıxan bir millətin sabahı parlaq ola bilməz. Bu gün kimlərsə şüurlu şəkildə millətin ruhunu sındırır. Onu miskin vəziyyətə salır. Qələbəsi olmayan, yalnız say-sız-hesabsız məğlubiyətləri olan millətlərin gələcəyi də ola bilməz.

20 il öncə Qarabağın itirilməsi və yaxud müstəqilliyimizin əldən getməsi barədə düşüncə belə bilməzdik. Bu gün bu bizlərə sıradan bir məsələ təsiri bağışlayır.

Bu millətə bircə parlaq qələbə lazımdır. Bircə qələbənin həzzi torpaqların tam azad olunması ilə yanaşı demokratiyanın da bərqərar olması ilə sonucuna bilər. Qələbə qazanan millət isə heç kəs yarı yolda saxlaya bilməz. Yəqin ki, elə bu səbəbdən də millət matəm içində, məğlubiyət atmosferində yaşatmaq istəyirlər.

Telekanallar mətəmədi olaraq, ağlaşmanı təbliğ edirlər. Vətənpərvərlik ruhu, milli dəyərlər nəinki təbliğ olunmur, əksinə, utanc ünvanına çevrilir.

Bütün bunlar şüurlu şəkildə həyata keçirilən siyasətdir.

Azərbaycan xalqını bu gün də birləşdirən yeganə amil Qarabağın işğal altında olmasıdır. Mövcud realiaqlar Qarabağı qaytarmağa imkan vermir. Bunu gözəl dərk edən iqtidar Qarabağı unudurmağa çalışır. Heç də təsadüfi deyil ki, son 20 ildə vətənpərvərliyi cılız şoular əvəzləyib. Bu da təsadüfi deyil. Xalq korrupsiyaya, özbaşınalığa, hüquqlarının pozulmasına dözə bilər. Lakin Qarabağ əleyhinə atıla biləcək hər hansı bir addımı bağışlamayacaq və buna dözməyəcək. Azərbaycanda heç bir siyasi qüvvə Qarabağın ermənilərə verilməsini bəyan edə bilməz. Bu həmin siyasətçinin intiharı demək olardı. Bu baxımdan, Azərbaycanda ictimai rəy Qarabağ məsələsində olduqca həssasdır. Bu müstəvidə atılan istənilən addıma anındaca kəskin reaksiyalar verir.

Son 20 ildə Qarabağın qaytarılması istiqamətində heç bir əməli addım atılmadı. Elə bircə bu fakta görə insanların hazırkı iqtidardan üz çevirməsi tam məntiqlidir. Lakin Qarabağ məsələsi bütövlükdə Azərbaycan cəmiyyətinin problemidir. Hakimiyyətə milli-vətənpərvər qüvvələrin gəlməsi ilə bu problemin həlli istiqamətində əməli addımlar atıla bilər. Bu isə bölgədə sabitliyin pozulması və Qərbin enerji təhlükəsizliyinin zədə alınması qorxusu yaradır. Supergüclər heç bir halda Qarabağ savaşının yenidən alovlanmasına imkan vermək istəmir. Odur ki, indidən bu problemi həll etmək və savaş variantını bir dəfəlik gündəlikdən çıxartmaq arzusundadırlar. Əgər Azərbaycanda Qarabağ məsələsində köklü güzəştərə gedə biləcək siyasi qüvvə mövcud olsa idi, onun iqtidara gətirilməsi siyasi güc mərkəzləri üçün cəlbədicə olardı.

Azərbaycanda hər ötən il Qarabağı bizdən daha da uzaqlaşdırır. Əslində, elə bu kurs da elə buna hesablanıb.

Odur ki, bu kursa etiraz etmək lazım gəlir. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda savaşın başlanması başları neft pullarını yerbəyer eləməyə qarşın məmurların istisnaına soyuq su qata bilər.

Hər bir Azərbaycanlı Qarabağı yaşayışı rəzilik hesab edir. Qarabağla bağlı emosiyalar o dərəcədə gərginləşib ki, son nəticədə xalq qəzəbi vulkan kimi püskürə bilər. Son aylar "əsgər ölümlərinə son" devizi ilə keçirilən aksiyaların da əsas hədəfi Qarabağın qaytarılmasıdır.

Qarabağı azad edə bilməyən hakimiyyətin bu xalqı uzun müddət təmsil etmək hüququ olmayacaq. Odur ki, Qarabağda qələbə lazımdır...

Ev dustağı olan şirkət rəhbəri şəhərdə gəzir

Vidadi İsgəndərli deyir ki, "Amay" tikinti şirkətinin rəhbəri Əli Nağıyevin adından sui-istifadə edərək vətəndaşları aldadıb

Bakıda üzərində cinayət işi olan dələduz "Amay" tikinti şirkətinin rəhbəri azadlıqda gəzir. Hüquq müdafiəçisi Vidadi İsgəndərli "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumata görə, "Amay" rəhbəri Qasım Hüseynovla bağlı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində iş gedir. Ancaq ev dustaqlığına buraxılan şirkət rəhbəri nə prosədə iştirak edir, nə də aldatdığı payçıların mənimsədiyi pulu geri qaytarır. V.İsgəndərli sözlərinə görə, Q.Hüseynov özünü Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsinin rəis müavini Əli Nağıyevin xalası oğlu kimi təqdim edib. Bu təqdimatla vətəndaşlardan 200 min, 350 min və daha sonra 500 min manat alıb: "Bu pulun qarşılığında rəhbəri olduğu "Amay" firmasının Ayna Sultanova heykəli yaxınlığında tikdiyi binalardan mənzillər vəd edib. Ancaq sonradan məlum olub ki, vətəndaşları aldadaraq pullarını mənimsəyib, heç bir mənzildən söhbət edə bilməz".

Hüquq müdafiəçisinə aldadılan payçılardan biri - Zamiq Məmmədov müraciət edib: "Qasım Hüseynov bu vətəndaşa qarşı da dələduzluq edib. Ondan 70 min manat alıb, "Amay" firmasının tikdiyi binadakı mənzilin sənədini verib.

Hüquq - mühafizə orqanlarına müraciətdən sonra iş araşdırıldı. Aydın oldu ki, Qasım Hüseynov daha əvvəl Türkiyə vətəndaşı olan bir qadından 500 min, digər iki vətəndaşdan ayrı-ayrılıqda 200 min manat alaraq onları aldadıb.

Bu vətəndaşların şikayəti əsasında Səbail Rayon Polis İdarəsində baş müstəntiq Ziya Əliyevin icraatında cinayət işi olub. Səbail rayon Məhkəməsi onun haqqında üç aylıq həbs qəti-imkan tədbiri seçib. Firma rəhbəri həbsdə olduğu və istintaq getdiyi müddətdə iş apelyasiya

məhkəməsinə göndərilib. Dələduzluq ittihamı ilə tutulan Qasım Hüseynov barədə Apelyasiya Məhkəməsi qərar çıxarıb və onu məhkəmə zalından azad edib".

V.İsgəndərli qeyd etdi ki, ona müraciət edən Zamiq Məmmədovun işi ilə bağlı Nizami rayon Məhkəməsinə müraciət edib: "Apelyasiya məhkəməsi bu adam haqda qərar ev dustaqlığı ilə vəzə edib. Hazırda iş Ağır Cinayətlər Məhkəməsində gedir.

İş hakim Ramella Allahverdiyevanın icraatındadır. Qasım Hüseynov nə məhkəməyə gedir, nə üzə çıxır. Guya ev dustağıdır, amma sərbəst şəkildə azadlıqda gəzir. Bizim də Nizami rayon Məhkəməsinə müraciətimiz olub. Ancaq 4 aylıq axtarışlardan sonra tutulan Qasım Hüseynovla bağlı apelyasiyanın çıxardığı qanunsuz qərarı Nizami rayon Məhkəməsi təkrarladı.

Vidadi İsgəndərli

Hakim Elnur Nuriyev onu zaldan açığ buraxıb. Nizami rayon prokurorluğu isə məhkəmənin bu qərarını protest edib. Yeni, həm Baş Prokurorluq, həm Daxili İşlər Nazirliyinin mövqeyi budur ki, bu dələduz şirkət müdiri həbs edilsin. Ancaq məhkəmələr fəmidanı tapdalaşdırıb, qanunsuz qərar çıxarıblar".

Hüquq müdafiəçisi ölkə başçısına, baş prokurora, ədliyyə nazirinə müraciət olduğunu qeyd etdi: "Qasım Hüseynovun həbsinin ev dustaqlığına dəyişdirilməsi qanunsuzdur. Biz məhkəmənin qərarından apelyasiya şikayəti vermişik.

Bizdə olan son məlumata görə, artıq prokurorluq cinayət işini apelyasiya məhkəməsinə göndərəcək. Sözsüz ki, prokurorluğun vəsatətləri sevindirici

haldır. Əgər apelyasiya məhkəməsi onu bu dəfə də buraxsa, artıq məhkəmə sisteminin korrupsiya yuvasına çevrildiyinin şahidi olacağıq. Çünki dələduzluq əməli törətmiş şəxsi minimum 6 il cəza gözləyir.

Necə olur ki, üç ay cəza çəkdiyi halda istintaqın ortasında apelyasiya məhkəməsi onu azad edir? Bu sual Məhkəmə-Hüquq Şurasının sədri, ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova ünvanlanır. Biz ümid edirik ki, apelyasiya bu işə ədalətli baxacaq".

□ E.SALAMOĞLU

Dörd hərbi komissar işdən çıxarıldı

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin 4 rayon şöbəsinin rəisi işdən çıxarıldı.

APA xəbər verir ki, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Arzu Rəhimov müvafiq əmr imzalayıb. Əmrə əsasən, xidmətin İmişli və Saatlı rayon şöbələrinin rəisləri yaş həddi ilə əlaqədar təqaüdə göndərilib. Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Şəmkir və Gəncənin Kəpəz rayon şöbələrinin rəisləri isə tutduqları vəzifədən azad edilərək sərəncama götürüldülər.

İlin sonunda əfv ərizəsi yazan siyasi məhbuslar azad edilə bilər

Hakimiyyət sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovu da azad etmək istəyir

Əli İnsanov

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik günündə - 31 dekabrda növbəti əfv fərmanı verilə bilər. Bu haqda "Yeni Müsavat"a daxil olan məlumatda deyilir ki, əfv siyahısında yalnız bağışlanma üçün prezidentə müraciət edən siyasi məhbusların adları olacaq. Hazırda belə siyasi məhbusların sayı 9-dur. Onların çoxu NİDA Vətəndaş Hərəkatının həbsdəki üzvləridir.

Qaynağımız bildirib ki, hakimiyyət sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovu da azad etmək istəyir. Bu barədə əvvəllər də yazılıb. Hazırda Əli İnsanovla intensiv danışıqlar getmir - lakin ona zamanında edilən təkliflər hələ də qüvvədədir. İnsanov əfv ərizəsi yazmalı, daha sonra isə müalicə adı ilə ölkədən çıxmalı, uzun müddət mühacirətdə qalmalıdır. Qeyd edək ki, hazırda eyni davranışları həbsdən prezident əfvi ilə çıxmış sabiq nazir Fərhad Əliyev həyata keçirir.

Ölkə mediasından da məlum olduğu kimi, hüquq müdafiəçisi Sahib Məmmədov keçmiş səhiyyə naziri Əli İnsanovun azadlığa buraxılacağı haqda yayılan məlumatlardan danışır. İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü olan S.Məmmədov "Trend"ə deyib ki, Əli İnsanovun azadlığa buraxılacağı ilə bağlı yayılan məlumatların əsası yoxdur: "İşçi Qrupunda hamının məsələsi müzakirə oluna bilər, amma bununla bağlı tövsiyə verilib-verilməməsi məsələsi var. Əli İnsanov barəsində heç bir qərar qəbul etmək mümkün deyil. O, nə vaxtıdan əvvəl şərti azad olunmaq üçün məhkəməyə şikayət verir, nə də əfv üçün müraciət edir. Bu hüquqi prosedurlardan ən azı biri olmalıdır ki, Əli İnsanovun məsələsinə baxılsın. Olmadığı halda, onunla bağlı hökumət nə qərar qəbul edə bilər ki?" S.Məmmədov əlavə edib ki, Birgə Qrupa iki yeni üzv qəbul olunub: "Yeni üzvlərdən biri daxili işlər nazirinin müavini - Baş Təşkilat-İnspeksiya İdarəsinin rəisi, polis general-leytenantı Fazil Quliyev, digəri isə hüquq müdafiəçisi Əvəz Həsənovdur".

Ə.İnsanov siyasi motivlərlə dəmir barmaqlıqlar arxasına salınan ən stajlı məhbusdur. Oktyabrın 19-da onun həbsinin 9-cu ili tamam oldu. YAP-ın qurucularından biri olan Əli İnsanov 2005-ci ildə tutulub, iqtisadi cinayətlərdə təqsirli bilinərək 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. 2013-cü il martın 14-də İnsanovla bağlı qərarını açıqlayan Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi sabiq nazirin işgəncə və ədalətli məhkəmə hüququ üzrə iddialarını təmin edib. Qərara əsasən, Azərbaycan hökuməti İnsanova 10 min avro kompensasiya da ödəməlidir. Ötən ilin noyabrında Ali Məhkəmə Əli İnsanovun işinə dair Bakı Apelyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmənin qərarlarını ləğv edib. İşə dair Ağır Cinayətlərə dair İşlər üzrə Məhkəmənin qərarı dəyişdirilməyib və araşdırılmaq üçün Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə göndərilib. Məhkəmə sabiq nazirin barəsində olan hökmün dəyişdirilmədən saxlanılması qərarını veriblər. Ə.İnsanov bu qərara "məni sındıra bilməyəcəksiniz" nidası ilə reaksiya verib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Nəqliyyat Nazirliyi ilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti arasında parkomatlar üstündə dava qızışıb. "Yeni Müsavat"ın ötən sayında xəbər vermişdik ki, Nəqliyyat Nazirliyi bəyan edib ki, paytaxtda ödənişli müvəqqəti duracaqlarda quraşdırılan parkomatlar nəqliyyat vasitələrinin fəaliyyətinə böyük maneə törədir.

Nəqliyyat Nazirliyinin Dövlət Avtomobil Nəqliyyat İdarəsinin Bakı Regional Şöbəsinin rəisi müavini Əmrax Cəfərov nəqliyyatda yaranmış problemlərə görə meriyanı suçlamışdı: "Nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulmuş cibliklər mövcuddur. Lakin onların yerində mülki avtomobillər dayanır. Həmçinin avtobuslara, taksilərə imkan verilməməsi, parklanma ilə bağlı böyük çətinliklər yaşanır. Parkomatların ucbatından parklanan nəqliyyat vasitələri az qala avtobusların içinə girir. Onların fəaliyyətinə imkan vermir". Yazıda onu da qeyd etmişdik ki, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovla Bakı meri Hacıbala Abutalıbov arasında münasibətlər biznes rəqabətinə görə çox "serindir". Çünki paytaxtda bu cür "yağlı tikənin" Abutalıbovun nəzarətinə keçməsi ilə Nəqliyyat Nazirliyi barışa bilmir. Üstəlik meri şəhər təsərrüfatında nəqliyyat naziri Ziya Məmmədova aid bir sıra sahələri öz nəzarətinə alır. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin ittihamlarına cavabı özünü gözletməyib.

"Trend"ə açıqlamasında BŞİH-in Xüsusi Təyinatlı Avtonəqliyyat İdarəsinin (XTAI) rəisi Həsən Abdullayev deyib ki, Nəqliyyat Nazirliyinə tabe qurumların nümayəndələrinin onları ünvanına səsləndirdikləri paytaxtda ödənişli müvəqqəti duracaqlarda quraşdırılan parkomatların nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə maneə törətməsi, taksilərə parklanmaya imkan verilməməsi, parkomatlarla avtobus dayanacaqları arasında məsafənin az qoyulması kimi ittihamları qəbul etmir: "Danışırıqlar e, amma hüquqi cəhətdən əsaslandırılmaları yoxdur. Həmin fikir söyləməyə hüququ var. Amma sözü deyəndə fikirləşmək lazımdır. Axı parkomatın onlara nə aidiyyəti

Paytaxtın "yağlı tikəsi" uğrunda mübarizə daha da qızıxdı

"Yeni Müsavat"ın yazdıqları təsdiqləndi; Abutalıbovun adamı Ziya Məmmədovun rəhbərlik etdiyi nazirlikdən soruşur: "Axı parkomatın onlara nə aidiyyəti var?"

var? Gəlin, çıxacaq şəhərə, görək taksilər harada dayanır? Taksilərin əksəriyyəti onlar üçün yol nişanı olmayan yerlərdə dayanırlar. Axı taksilər hər yerdə dayanırlar. Heç 800 metr uzunluğunda da taksilər dayanırlar? Görmüşük ki, taksilər ərazisində 7-8 avtomobil olar, çox olmur ki. Hətta taksilərin saxladığı yerlər parkomatın quraşdırıldığı əraziyə düşəndə də biz taksilər üçün nişan kimi məsafədə onlardan ödəniş götürürük".

Avtobus dayanacaqlarına gəlincə, H.Abdullayev qeyd edib ki, onlara yaxın ərazilərdə parkomatlar yoxdur: "Bir-iki

mübahisə doğuran yer ola bilər ki, o da müzakirə oluna bilər. Qanunvericilikdə göstərilir, avtobus dayanacaqları yalnız avtobuslar və ictimai nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulub. Təbii ki, parkomat qanundan daha üstün ola bilməz. Əgər avtobus dayanacaqları parkomatların quraşdırıldığı ərazidə yerləşirsə, bu zaman parkomatlarla bağlı qaydalar yox, "Yol hərəkəti haqqında" Qanunun müddəaları əsas götürülür. Qanunu bilməmək isə avtomobil sahiblərini və sürücüləri məsuliyyətdən azad etmir. Əgər sürücü parkomatda pul ödəyib, sonra avtomobilini avtobus dayanacaqlarında saxlayırsa, bunun bizə nə aidiyyəti var? Təbii ki, dövlət yol polisi gəlib onu cərimə edəcək. İnsanlar qanunu bilməlidirlər. Sürücü avtomobili səkidə və yolun ikinci cərgəsində də saxlayıb gedib parkomatda ödəniş edərək çek götürə bilər, amma bu, onu məsuliyyətdən azad etmir axı".

XTAI-nin rəisi parkomatların ərazilərdə quraşdırılması meyarlarını da açıqlayıb: "Bəziləri deyirlər ki, məhəllələrdə də götürüb parkomat quraşdırıblar. Onların məhəllə dedikləri yerlər əslində ikinci və ya üçüncü dərəcəli yollardır. Birinci dərəcəli

yollar yol arteriyaları hesab olunur və biz orada təbii ki, parkomat quraşdırırıq. İkinci və üçüncü dərəcəli yollarda isə harada avtomobil sıxlığı müşahidə edilirsə, yalnız orada parkomat quraşdırılır. Axı bu vaxta kimi heç kimin həyatında parkomat quraşdırılmayıb. Biz ara küçələrdə, məsələn, Mərkəzi Universitetin yanındakı küçələrdə də parkomatlar quraşdırmışdıq və orada yaşayan sakinlərə aylıq

15 manatlıq kartların alınmasını və avtomobillərini Füzuli meydanındakı yeraltı qarayda saxlamalarını təklif etmişdik. Onların da çoxu götürüb saxlayır və heç bir problem də olmur. Bundan başqa, metronun "Xətai" stansiyasının arxasındakı yolda əvvəllər 2-3 cərgədə avtomobil saxlayır, süni sıxlıq və tıxac yaranırdı. Parkomat quraşdırıldıqdan sonra indi avtomobilləri səhəyə ilə yolun kənarında bir cərgədə saxlayırlar".

H.Abdullayev yol kənarlarında avtomobil sıxlığının yaranmasında yaşayış binalarının inşa edən iş adamlarının da "rolu" olduğunu deyib: "Binalar tikirlər. Bina sahibləri hətta balkonları da yaşayış sahəsinə daxil edib onun üçün ödəniş hesablayırlar. Amma orada yaşayan sakinlər üçün yeraltı avtomobil dayanacağı tikmirlər. Ona sürücülər də avtomobilləri yol kənarlarında saxlamağa məcbur olurlar. Nəticədə isə yollarda sıxlıq yaranır".

Belə görünür ki, paytaxtın "yağlı tikələrindən" hesab olunan parkomatlar uğrunda savaşa bunlarla bitməyəcək. Bu savaşa qalibin kim olacağını çox gözləmək lazım gəlməyəcək...

□ Xəbər xidməti

Müsavatdakı narazıların piket qərarına reaksiyalar...

Kamil Xəlilbəyli "tələblərimiz partiyadakı haqsızlığa son verilməsi olacaq" deyir

Noyabrın 15-də Müsavatın mərkəzi qərargahının qarşısında partiyadan çıxarılan üzvlər qərara etiraz olaraq, piket keçirməyi planlaşdırırlar. Piket qərarı xanım üzvü təhqir etdiyi iddia edilən Kamil Xəlilbəylinin MNTK tərəfindən partiyadan çıxarılmasından sonra gündəmə gəlib.

Piket baş tutarsa, bu Azərbaycanda ilk hadisə olacaq. Çünki indiyə qədər belə bir hal müşahidə olunmayıb. Hər bir şəxsin etiraz etmək müstəsna hüquqlarından biridir.

Partiyadan qovulan Kamil Xəlilbəyli rayonda olduğunu və

piket qərarında ısrarlı olduğunu bildirdi: "Hazırda rayondayam. Piket barədə qayıdan kimi qərar verəcəyik. Hazırda bu istiqamətdə danışıqlar gedir. Tələblərimiz partiyadakı haqsızlığa, ikili standartlara son verilməsi və təcili qurultay çağırılması olacaq.

Əsas narazılıq partiyadan çıxarılmamışa bağlı olacaq. Etiraz etmək mənim hüququmdur. Partiyadakı anarxiyaya son qoyulmalıdır. Noyabrın 17-də mətbuat konfransı keçirəcəyik. Partiyadan çıxarılmamış sifarişli qərar əsasında oldu. Başqa bir partiyaya keçmək fikrim yoxdur. Məni partiyadan çıxarıblar, amma əqidəmi əlimdən ala bilməyiblər".

Piketlə bağlı Müsavat rəhbərliyinin mövqeyini öyrəndik. Başqan müavini Elman Fəttah narazıların partiyaya rəhbəri ilə görüşmələrində heç bir problemin olmadığını qeyd etdi: "Müsavat üzvlərinin rəhbərlik görüşmələrində heç bir məhdudiyyət yoxdur. İstənilən zaman Müsavat başqanı və rəhbərliyi ilə görüşüb, təklif, iradlarını bildirə bilərlər. Partiyanın qərargahının qarşısında piket keçirmək hər bir üzvün hüququdur. Buna hansısa formada maneə olmaq fikrimiz yoxdur. Bütövlük, birlik və sadıqlıq əsas xətdir. Bu amillərə zərər gəlmədiyi halda kim necə istəyirsə, etirazını ifadə etsin. Biz daim onları dinləməyə hazırıq. Müsavat başqanı dəfələrlə hər bir narazı ilə görüşməyə hazır olduğunu bəyan edib. Bütövlükdə Müsavata qarşı atılan hər bir addım hakimiyyətin maraqlarına uyğun gəlir. Təəssüf edirik ki, bəzi müsavatçılar bu tipli addımları atırlar. Vurulan ziyanı hesablamaya gərəkdir. Bunun üçün düşünmək lazımdır. Partiyamızın mənafeyinə

zidd atılan addımlara nizamnamə çərçivəsində cavab verilməyəcək".

Müsavat başqanlığına keçmiş namizəd Tural Abbaslı atılan bu addımın cəmiyyət və müsavatçılar tərəfindən düzgün anlaşılma bilməyəcəyi ehtimallarının yüksək olduğunu bildirdi: "Piket hər bir müsavatçının hüququdur. Nizamnamə ilə qadağan olunmamış istənilən formada etiraz edə bilərlər. Amma hazırkı Azərbaycan reallığında cəmiyyət və müsavatçılar tərəfindən bu addım düzgün anlaşılmağa bilər. Çünki indiyə qədər təcrübədə belə bir hal baş verməyib. Bu baxımdan güman etmərəm ki, bu addım düzgün anlaşılacaq. Məndən bir dost kimi məsləhət almaq istəsəydilər, başqa etiraz formasının seçilməsini təklif edərdim. Amma heç kimi ittiham etmək fikrim yoxdur. Bu qərar verənlərin içində kifayət qədər təcrübəsi olan insanlar var. Onlar bunun yükünü gözəl anlayırlar".

□ Cavanşir ABBASLI

Noyabrın 29-da Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinə daxil olan partiyalar piket keçirəcək. Milli Şuranın (MŞ) mitinglərindən sonra bu piketə birmənalı mövqe yoxdur. MŞ-da təmsil olunanlar qurumun keçirəcəyi piketi iqtidara dolayısı ilə xidmət kimi qiymətləndirirlər. Onlar təklif edirlər ki, piketdənso, birgə mitinq keçirilsin.

Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü Vidadi Mirkamal "Azadlıq"a deyib ki, mübarizə əzmində olmayan insanlar onları hədəf seçməklə yalnız özlərini ifşa etmiş olurlar: "Ötən il real müxalifət birliyi - Milli Şura meydana çıxdı və bu qurumun namizədi seçkilərdə xalqın səsini aldı. Bundan sonrakı dövrdə də Milli Şura öz prinsiplərini davam etdirir və ictimaiyyətə də bəllidir ki, bu gün yeganə alternativ Milli Şuradır. Mitingə gəlinə, bu, real mübarizə əzmində olan bir qurumun atmalı olduğu addım idi. Ölkədə insanlar şərhlənərək həbs olunur, repressiyalar davam edir. Belə bir məqamda etiraz etməyib, nə vaxt mitinq keçirməliyik?"

V.Mirkamal qeyd edib ki, siyasi mübarizə əzmində olan qüvvə hakimiyyətə dialoqa cəhd göstərib 11 nəfərlik piket keçirmək qərarı verməzdi: "Bu adamlar Milli Şuraya qarşı qara yaxmaları ilə özlərini ifşa edirlər və kimliklərini ortaya qoyurlar.

Artıq kimin kim olduğu aydın görünür. Bu adamlar Milli Şuranın mühüm bir məsələ ilə bağlı keçirdiyi mitinqi gözəndən salmağa cəhd göstərməklə, bütün mübariz insanlara hörmətsizlik etmiş olurlar".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu hesab edir ki, demokratik müba-

Sərdar Cəlaloğlundan Milli Şura rəhbərliyinə sərt ittihamlar

Sərdar Cəlaloğlu: "Oradakılar iqtidarla əməkdaşlıqdan keçib gəlmiş adamlardır"

rizə üsullarının biri digərindən heç də üstün deyil. Onun sözlərinə görə, dünyada 160-a yaxın mübarizə üsulu müəyyən edilib: "Bunların da hamısı demokratik üsullardır və nəticə baxımından eyni effektə gətirib çıxarır. Bura daxildir - mitinq, piket, aclıq aksiyaları və başqa yollar. Hətta bir nəfərin aclıq aksiyası milyonların keçirdiyi mitinqindən üstün alınır".

S.Cəlaloğlu deyir ki, onlar Milli Şura rəhbərliyi ilə eyni ağılı

Ziya Məmmədovun oğlu Amerikada ziyafətdə

Noyabrın 12-də ABŞ-ın paytaxtı Vaşinqton şəhərində bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Amerika Alyansının təşəbbüsü ilə 3-cü təntənəli ziyafət mərasimi baş tutub. APA-Economics-in məlumatına görə, Endryu Melon Auditoriyasında keçirilən və 600-dən çox qonağın qatıldığı mərasimdə ABŞ Konqresinin nümayəndələri, bu ölkədə fəaliyyət göstərən diplomatik korpus, analitik mərkəzlər, akademik və işgüzar dairelərin təmsilçiləri iştirak ediblər.

Azərbaycan-Amerika Alyansının təşəbbüsü ilə keçirilən builki - "Azərbaycanın gözəlliyi və təbiət möcüzələri" adlı sayca 3-cü təntənəli ziyafət mərasimi Azərbaycanın təbiət və mədəniyyət gözəlliklərinin təbliğinə həsr olunub.

Ziyafət mərasimini giriş sözü ilə açan Azərbaycan-Amerika Alyansının təsisçisi və rəhbəri Anar Məmmədov qonaqları salamlayaraq, onları təntənəli ziyafət mərasimində görməkdən şad olduğunu bildirib: "Bakı və Vaşinqton iki böyük dostun - Azərbaycan və Amerikanın milli paytaxtlarıdır! Bizim mədəniyyətimiz, bizim tariximiz əsləri əhatə edir və bizi bir-birimizdən böyük okean, iki qitənin ayırmasına baxmayaraq, ən yaxın qonşular kimi, özümüzdə və bir-birimizə hörmət dəyərlərimiz eynidir".

Daha sonra çıxış edən Azərbaycanın ABŞ-dakı Fövqəladə və Səlahiyyətli Səfiri Elin Süleymanov qonaqları salamlayıb. "Bu gün Azərbaycan-Amerika Alyansının təşkil etdiyi tədbirdə iştirak edən hörmətli qonaqlarımız Vətənimiz Azərbaycanın gözəlliyi və təbiət möcüzələri ilə yaxından tanış olmaq imkanı əldə edəcəklər", - deyərək qeyd edib.

Mərasimdə çıxış edən ABŞ Konqresmeni, Azərbaycan-Amerika Alyansı İdarə Heyətinin sədri Den Berton Azərbaycan və ABŞ arasında münasibətlərin yüksələn xətlə inkişaf etdiyini bildirib.

Təntənəli ziyafət mərasimi çərçivəsində Azərbaycan mətbəxinin beş ənənəvi yeməyindən ibarət şam süfrəsi açılıb. Azərbaycanın tanınmış incəsənət xadimləri qonaqlara unudulmaz hisslər bəxş ediblər.

Dövlət Rəqs Ansamblı Azərbaycanın möhtəşəm milli rəqslərini nümayiş edib.

mitinq keçirir, beynəlxalq dəstək gözləyir. Biz isə ən müxtəlif siyasi mübarizə üsullarından istifadə edirik, dəyirmi masalar keçiririk, hökumətə dialoq təklif edirik.

Milli Şurada olanların o çıxışları savadsızlıqdan, demokratiyanın, siyasetin nə olduğu bilməməkdən irəli gəlir. Sən mitinq keçirmək istəyirsən, get keçir. Mən bəyəm sənə tabeyəm, sənənin qərarınla oturub-durmalyam?"

S.Cəlaloğlu deyir ki, kim bərkənd müxalifəti olduğunu qışqırırsa, onun keçmişindən qaynaqlanan komplekslərdən irəli gəlir: "Sən tez-tez deyirsən sənə əsl müxalifətim,

"Eyni sözləri deyirəm - mitinqin yeri üçün müraciətlər edirlər və dərhal hökumət icazə verir, deməli, hökumətin tapşırığı ilə aksiyaya keçirirlər"

bölüşmələri: "Biz dünyada və ölkəmizdə gedən prosesləri, regiondakı və dünyadakı konyukturarı onlardan fərqli olaraq dəyərləndirə bilirik. Məsələn, Milli Şurada olan bəziləri üçün prioritet iqtidardır, bizim üçün geopolitik vəziyyət əhəmiyyətli məsələdir. Mən məcbur deyiləm ki, sənənin mübarizə yolunu gədem. Bizim piketimiz liderlər səviyyəsində təşkil olunacaq və bu, daha effektiv alınacaq. Bir var sırası müxalifətlərin iştirakı, bir də var liderlər rəqabətində piket olsun. Bunun effekti, reaksiyası daha böyük olur. "Qabusname"də yazır ki, qoyun sürüsünün qabağında şir gedirsə, bunu şir sürüsü adlandırmaq olar. Əgər şir sürüsünün qabağında qoyun gedirsə, o halda onu qoyun sürüsü saymaq lazımdır. Bu da lider və kütlə psixologiyasıdır".

ADP liderinin fikrincə, 11 nəfərlik piket min nəfərin keçirdiyi mitinqdən həm də ləyaqətlidir: "Çünki üzvlərimiz əziyyət vermirik, onları təzyiqlə üz-üzə qoymuruq, həbs təhlükəsinə şərait yaratmırıq. Buna yüksək qiymət vermək əvəzinə, hərə bir söz yazır, bizi iqtidarla əməkdaşlıqda ittiham edir. Biz hamının adından iradə nümayiş etdirib piket keçiririk.

Sadəəcə, İctimai Palata, Milli Şura belə söz-söhbətlərə görə dağılır. Çünki Azərbaycanda iqtidara qarşı yox, müxalifətdaxili rəqabət var. Kimsə 5 manat alır,

bu, ona oxşayır ki, oğru elə bağırırdı doğrunun bağı yarıldı. Sadəcə, özlərinə şübhə edirlər. Milli Şurada olanlar iqtidarla əməkdaşlıqdan keçib gəlmiş adamlardır".

ADP sədri 11 nəfərlik piketin keçirilməsini hökumətin "dəyirmanına su tökmək" kimi qələmə verməyə analoji cavab verdi: "Mən də eyni sözləri deyirəm ki, mitinqin yeri üçün müraciətlər edirlər və dərhal hökumət icazə verir.

Deməli, hökumətin tapşırığı ilə aksiyaya keçirirlər. Bizim piket hökumətə nə kimi kömək edəcək? Heç bir məntiqi yoxdur. Əgər birinci biz mitinq üçün icazə alsaydıq və hökumət yer versəydi, onda iqtidarla əməkdaşlıqda günahlandırmağa söz tapardılar. Birinci Milli Şuranın mitinqi olub və icazə də veriblər. Onda biz də deyirik ki, iqtidarın sözünü yerinə yetirirlər.

Biz hesab edirik ki, piket daha effektiv olacaq. Milli Şuranın mitinglərində səslənən şüarlar daha çox iqtidarla bağlıdır.

Biz konkret bir tələblə çıxacağıq - siyasi məhbusları azad edin. Mən də, Arif Hacı da, Pənah Hüseyn də siyasi məhbus olmuşuq. İndi liderlər səviyyəsində siyasi dustaqlara azadlıq tələb edəcəyik. Bu, tarixdə ilk belə nümunədir. Ona görə də Milli Şura çaşıb qalıb, onlar üçün qərarımız şok effekti verib deyərək bizə çamur atırlar".

□ E.SALAMOĞLU

Dağlıq Qarabağ problemi nə vaxt həll olacaq?

Hüseynbala SƏLİMOV

Yaxın keçmişin söhbətidir. Ukraynada separatizm böhranı yenidən başlayan vaxt bir nəfər soruşdu ki, bəs bunun sonu necə olacaq? Biz də düşünmədən dedik ki, Dnestr, Abxaziya, Osetiya və Qarabağ kimi olacaq. O vaxt həmin adam qayıtdı ki, nə danışırımsız, heç Qərbi buna imkan verəmi?..

Təbii ki, onun Qərbi inamını sarsıtmaq istəmədik. Amma bu günlərdə gözümüz bir bəyanata sataşdı. Məlum olurdu ki, ukraynalı siyasətçilər ATƏT-dən şikayətlənirlər. Yerində olmasa da bu, bizə doğrusu, bir qədər gülməli görünürdü və dərhal da ağılımıza gəldi ki, bir görün Azərbaycan ATƏT-dən nə deyir, Azərbaycan ATƏT-in əlindən nələr çəkir?

Elə bunları düşündüyümüz məqamlarda ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin münafişə tərəflərinə-Azərbaycana və Ermənistanla ismarışı səsləndi. Həmsədrlər Ermənistanla (və yaxud da Dağlıq Qarabağa) məxsus helikopter vurulandan sonra münafişə prosesində gərginliyin yarana bilməsindən "narahat" idilər...

Nə qədər qəribə olsa da, bu dəfə həmsədrlər çox operativ işləmişdilər, atəşkəs rejiminin kəskin şəkildə pozulduğu digər məqamlarda da belə operativ işləmişdilər bunu yalnız alqışlamaq olardı...

Ən maraqlısı isə odur ki, helikopter vurulmamışdan bir gün əvvəl Ermənistan parlamenti Dağlıq Qarabağın tanınması haqqındakı növbəti qanun layihəsini rədd etmişdi - 131 deputatdan yalnız səkkiz ki bu qanun layihəsini müsbət qarşılamışdı.

Bütün bunlar onu göstərir ki, hətta Ermənistanın özündə də siyasətdə müxtəlif qrupların çekişməsi gedir. Ola bilsin, Dağlıq Qarabağdakı qondarma hakimiyyət bununla Ermənistanın özünün bir növ narazılığını ifadə etməyə çalışır. Amma o da var ki, bu palitrada siyasi rənglər o qədər qarışıb ki, nəyin sırf Ermənistanla, nəyin isə Dağlıq Qarabağa aid olduğunu müəyyən etmək olduqca çətin, necə deyirlər, kimin hansı məzhəbə qulluq etdiyini bilmək olmur...

Amma son vaxtlar Ermənistandakı siyasi elita Dağlıq Qarabağ hakimiyyətinə xoş gəlməyən bir neçə addım atıb. Bunlardan birini qeyd etdik.

Digəri odur ki, Ermənistan Avrasiya İttifaqına Dağlıq Qarabağsız qoşulmalı oldu. Təbii, belə bir hal, vəziyyət ən azı ultra-radikalarda müsbət rəy yarama bilməzdi...

Amma bütün bu nüanslara baxmayaraq münafişə davam edir və Ermənistanda da ona son vermək haqqında çox az adam düşünür.

Bəs niyə bu münafişələr davam edir? Əgər kimsə post-sovet məkanının xəritəsinə bir az diqqətlə baxsa belkə də mətləbi özü üçün aydınlaşdırar. Belə təsəvvür yaranır ki, Rusiya ondan uzaqlaşmaq istəyən ölkələri bir-bir cəzalandırır-Ukraynanı cəzalandırır, Gürcüstanı və Moldovanı cəzalandırır, eləcə də Azərbaycanı cəzalandırır...

Kimsə deyər bilər ki, Rusiyani günahlandırmağa ehtiyac yoxdur, millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək hüququ var və hər şeydə məhz elə buradan başlanı. Ola bilər. Amma dövlətlərin ərazi bütövlüyü də fundamental prinsiplərdən biri hesab edililir axı...

Öz müqəddəratını müəyyən etmədə son hal kimi tamam ayrılmaq da nəzərdə tutulur. Amma dünyada 4000-dən çox etnos və etnik qrup var. İndi dünya nə etməlidir? Minlərlə yeni dövlət yaranmalıdır?...

Münafişələr var ki, onlara həqiqətən də inanmaq olur. Amma bir sıra münafişələr var ki, onların mahiyyətində gəosiya tendensiyalar az qala gözə girir. Amma heç kim bunu görmək istəmir...

Ukraynadakı proseslərdə heç olmasa münasibət azacıq da olsa reallığa adekvat oldu. Heç kim nə Kırımın, nə də ki, Şərqdəki separatistləri görmək istəmir- hamı münafişənin səbəbi və baskarı kimi Rusiyani görür...

Amma digər münafişələrə münasibətdə bu, hiss edil-mir. Ona görə də "Niyə bu etnik münafişələrin bir hissəsi belə uzanır?" sualının əslində bir sadə cavabı var: onlar Rusiya bir imperiya kimi diz çökənə qədər davam edəcək...

Nə qədər ki, Rusiya bir imperiya kimi ayaq üstündədir, onlar davam edəcək... Nə periodik olaraq yaranan ümid qığılcımları, nə psevdopatriotik bəyanatlar özündə real olaraq heç nəyi ifadə etməyəcək...

Bütün bunlar belkə də bir qədər yeknəsəq səslənir. Ona görə ki, insanların, xüsusən də azərbaycanlıların ən sevimli sualı "Bu işlərin axırı necə olacaq?" sualıdır...

Bu sualın da cavabı var. İmperiyalar heç vaxt geri çəkilmir, onlar sadəcə, dağılırlar. Bir təskinlik verən detal var ki, hələ heç bir imperiya bu aqibətdən-dağılımaq aqibətindən qaça bilməyib. Bütün canlılar öldüyü kimi, imperiyalar da ölür- bir il gec, ya bir il tez, axır ki, "ölürlər"...

Müəllimlərə kredit ödətdirən məktəb direktorunun adı daha bir cinayət işində

Adəm Məmmədov: "Müvəkkilim ağır onkoloji xəstə ola-ola, belə adamların ifadələri əsasında həbs olunub"

"Əli hər yerdən üzülən birsinə notarial qaydada borc pul verəsən, sonra həmin adam müqavilə şərtlərini pozaraq borcu qaytarmadan imtina etsin və sənə tutub "içəri" salsınlar. Necədir? Harada baş verə bilər bu? " - vəkil Adəm Məmmədov sualına özü cavab verir. Deyir ki, Azərbaycanda onu təəccübləndirəcək bir qanunsuzluq qalmayıb: "Bakı şəhər sakinləri Reyhan Hüseynova, Ceyran Rüstəmov və Mətanət Gülməmmədova ayrı-ayrı vaxtlarda öz tanışları olan 12 nəfərə müxtəlif məbləğlərdə evlərini ipoteka yüklü etməklə notarial qaydada faizsiz borc pul veriblər. Bunlar Bakı şəhər sakinləri Məmmədov Bəxtiyar Lətif oğlu, Abdulov Rəşad Rəfiq oğlu, Babayev Elşad Eyyub oğlu, Sadıxova Səkinə Fərrux qızı, Əliyeva Bahar Nadir qızı, Şükürova Gülnarə Aslan qızı, Kərimova Mehriban Yafəz qızı, Rəhimov Ələkbər Səftər oğlu, Murquzov Muxtar Məmmədli oğlu, Bəkirova Sevda Mirqiyas qızı, Yaqubova Səriyyə İsa qızı və İbrahimov Xaləddin Əli oğludur. 12 nəfərdən 9-u sonradan Allahını və vicdanını danaraq aldığı pulu qaytarmaq istəməyiblər. Yalnız 3 nəfər Bəkirova Sevda, Yaqubova Səriyyə və İbrahimov Xaləddin bu gün də etiraf edirlər ki, bu adamlardan müqaviləyə əsasən borc pul alıblar və qaytaracaqlar".

Vəkil borca verilən pulların mənbəyini də açıqlayıb: "Həbsdə olan müvəkkilim və digər təqsirləndirilən 2 il əvvəl şəhərin 28 may küçəsində sökülən evlərinə görə kompensasiya alıblar. Həmin puldan da yaxşılıq məqsədi ilə 12 nəfərə borc veriblər. Notarial qaydada borc verənə borc alan arasında müqavilə imzalanıb. İndi də bu 9 nəfər başda Səkinə Sadıxova qərara gəliblər ki, onlara dar gündə əl tutub pul verən 3 xanımı həbs etdirməklə pullarını həzm-ra-

bedən keçirsinlər. Səbəyl mənbəyini də açıqlayıb: "Həbsdə olan müvəkkilim və digər təqsirləndirilən 2 il əvvəl şəhərin 28 may küçəsində sökülən evlərinə görə kompensasiya alıblar. Həmin puldan da yaxşılıq məqsədi ilə 12 nəfərə borc veriblər. Notarial qaydada borc verənə borc alan arasında müqavilə imzalanıb. İndi də bu 9 nəfər başda Səkinə Sadıxova qərara gəliblər ki, onlara dar gündə əl tutub pul verən 3 xanımı həbs etdirməklə pullarını həzm-ra-

mir və pulu qaytarmamaq üçün min bir dona girirlər. Bəs özlərini hüquqşünas sayan istintaq idarəsinin müstəntiqləri özlərinə birçə dəfə sual veriblər ki, bu boyda haqsızlığa niyə yol veririk? Bakı Şəhər Prokurorluğunun müavini Azər Əsgərov və prokurorluğun istintaq idarəsinin müstəntiqləri Cavid Abbasov və Aşəm Səfərliyev zərərçəkənlərlə təqsirləndirilməli olan şəxslərin yerini dəyişməklə hüquq elmində yeni "kəşf"ə imza atıblar".

A.Məmmədov işdə adı keçən şəxslərin bir neçəsinin adlarının əvvəllər dələduzluq cinayətində keçdiyi də söyləyib: "Muxtar Murquzovla bağlı bütün danışıqlarda onun bacısı İradə Murquzova iştirak edib. O, Xətai rayon 171 sayılı orta məktəbin direktoru vəzifəsində çalışıb. Bu adam məktəbin müəllimlərinə kredit dü-

zəltmək adı ilə dələduzluq əməlinə yol verib və buna görə də işdən azad edilib. Bununla bağlı istintaq materialları da var. Müvəkkilim ağır onkoloji xəstə ola-ola, belə adamların ifadələri əsasında həbs olunub".

Vəkil deyir ki, C.Rüstəmov və R.Hüseynovanın həbsi motivi Azərbaycan məhkəmə tarixində qara ləkə kimi qalacaq: "Ceyran Rüstəmov onkoloji xəstədir. Milli Onkologiya Mərkəzi tərəfindən verilmiş epikriz də, Türkiyənin Mağusa Yaşam Xəstəxanasının qənaəti də bunu təsdiq edir. Əməliyyata ehtiyac olduğu da müvafiq sənədlərlə təsdiqlənir. Belə bir xəstəni həbs etmək qanunsuzluqla yanaşı əlahsızlıqdır".

Vəkil deyir ki, istintaq orqanı 2 qadının həbsini zərərçəkənlərdən 3-nün özlərini yandıracaqları haqda hədələ-

rinin qarşısını almaq istəyi ilə əsaslandırır: "Guya" zərərçəkənlərdən 3-ü intihar edəcəyini deyiblər. İstintaq orqanları qarşısında şərt qoyublar ki, əgər bu xanımlar həbs olunmasa özlərini öldürəcəklər. Qəribədir, deyilmi? Deməli, sabah mən gedib bir bankı yarın yüz minlərlə pul götürərəm və mənə həbs etməyə gələn istintaqçılara "özümü öldürəcəyəm" deməklə həbsdən qurtarıram. Bankı soymaq qazandığım pullarla da keftəməklə məşğul olaram. Və yaxud xoşum gəlməyən bir adamın həbsi üçün də bu üsulu seçə bilərəm. Görəsən Bakı Şəhər Prokurorluğu İstintaq İdarəsinin müstəntiqləri, başda Bakı Şəhər Prokurorunun müavini Azər Əsgərov qanunlarla işləyirlər, yoxsa hansısa şantaj və hədə ilə? Özü də istintaqçılar şantaj və hədə yolu ilə görün kimi həbs ediblər? Hazırda həbsdə olan Ceyran Rüstəmov və Reyhan Hü-

seynova borc verdikləri adamlar haqda pullarını qaytarmadıqlarına görə 9 epizod üzrə Abşeron, Xətai və Yasamal məhkəmələrində iddia qaldırılıb. Tam qanuni olaraq həmin məhkəmələr hər iki xanımın iddialarını əsaslı sayaraq təmin edilməsi barədə qətnamə çıxarıb. Borc alan və bunu danan 9 nəfər bununla razılaşmayıb apelyasiya və Ali Məhkəməyə də müraciət ediblər. Guya bu 2 xanım onları aldadaraq notariusda qol çəkdirib, evlərini aldadaraq girov qoydurub və həmin xanımlar onlara bir çəpik də olsun pul verməyib. Ancaq apelyasiya və Ali Məhkəmənin vicdanlı hakimi rayon məhkəmələrinin haqlı qərarı qüvvədə saxlayıb və iddia icraya yönəlib. Deməli, həmin 9 nəfərin bu xanımlardan pul aldığı (söhbət ümumilikdə bir neçə yüz min manat puldan gedir) bütün məhkəmə instansiyalarında təsdiq olunur. Belə çıxır ki, bu məhkəmə instansiyaları Bakı Şəhər Prokurorluğu İstintaq İdarəsinin müstəntiqlərindən savadsızdırlar..."

Vəkil deyir ki, müstəntiqlər işdə adı zərərçəkən kimi keçən Səkinə Sadıxovanın vaxtilə cəzaçəkmə müəssisəsinin rəisi işləmiş əri Fikrətlə tanışdırlar: "Bəs bu qədər məhkəmənin çıxardığı haqlı qərarlar görəsən müstəntiqləri niyə birçə dəfə maraqlandırmadı? Bu adamlar insan taleyi ilə oynayır. Ceyran Rüstəmovanı açıq-aşkar ölüme məhkum edirlər".

Vəkil baş prokuror Zakir Qaralovun tezliklə bu biabırçılığa son qoyacağına ümid etdiyini deyib: "Bu qanunsuzluğa yol vermiş Bakı Şəhər Prokurorluğu İstintaq İdarəsinin müstəntiqləri layiqli cəzalarını alacaq. O müstəntiqlər ki, haqsız həbs etdikləri Ceyran Rüstəmov və Reyhan Hüseynovanın ev dustaqlığına buraxılmaması üçün qarşı tərəfi məhkəməyə dəvət edərək məsləhət verib ki, hay-küy salsınlar, onların evlərini də guya geri qaytaracaq. Hörmətli baş prokuror Zakir Qaralovun peşəkərlərinə, səmimiyyətinə və qanunların aliliyinə hörmətlə yanaşmasına inandığımızdan məsələnin qanuni yoluna həll ediləcəyinə də şübhə etmirəm".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməsə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişmənin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişməsi birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

Elan

Azadlıq prospekti, ABŞ səfirliyi və Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin yanında, 12 mərtəbəli binanın 4-cü mərtəbəsində, 90kv.m.-lik 3 otaqlı mənzil satılır. Sahibindən.
Telefon: (050) 3885035

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etoris" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Dyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azarlamaqla deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışaraq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Ola tələffüz və güvənlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbət

BOINUS English EXPLOSION

dərsləri kursunuz tərəfindən təşkil olunmuş HƏDİYYƏ alınur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2,
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

İrana bağlılıqla ittiham olunan Nardarandan reportaj...

"İmam Hüseyin İranın deyil, hər bir müsəlmanın imamıdır"

Hər il Məhərrəm ayının 10-cu günü, Aşura günü gələndə bütün diqqətlər Bakının Nardaran kəndinə yönəlir. Əksər media orqanları, televiziya məhz bu kənddəki əzadlıq məclislərini işıqlandırır, kimi tənqid edir, kimisə sadəcə yayımlayır.

Cəmiyyətdə necə qiymətləndiriləndən asılı olmayaraq, əminliklə demək olar ki, Nardaran kəndində İslam dini Azərbaycanın digər bölgələrindən fərqli şəkildə yaşanır.

Bu il də Nardaran kəndinin adı Aşura məclisləri ilə bağlı xüsusi hallandırıldı. Mətbuatda Aşura məclisində İran bayrağının dalğalanması, İrandan xüsusi sine vuranların gətirilməsi haqqında xəbərlər yer aldı. Hətta bu məsələ müvafiq dövlət qurumları səviyyəsində müzakirə olundu. Bundan əvvəl də ictimai rəyde Nardaran kəndinin İrana bağlı olması, bu dövlətin təsiri altında olması və sair haqqında iddialar var idi. Bəs, həqiqətdə Nardaranda vəziyyət necədir? Kənddə İran bayrağı asılıbmı? Bu kəndi İrana bağlayan hansı cəhətlər var, yoxsa bütün bunlar sadəcə illuziyadır? Cəmiyyətdə yaranan bu suallara aydınlıq gətirmək üçün "Yeni Müsavat" qəzetinin əməkdaşları Nardaran kəndinə üz tutub.

Nardaran kəndi ilə Bakının mərkəzini birləşdirən yeganə ictimai nəqliyyat vasitəsi 189 sayılı marşrut avtobusudur. Metronun "Koroğlu" stansiyasının yaxınlığındakı dayanacaqda biz də bu avtobusa əyləşib Nardarana üz tutduq. Ele avtobusa minən kimi, bu marşrutun məhz Nardarana getdiyini ifadə edən məqamlar gözümüzə qaçmadı. Başında araçqın olan avtobus sürücüsü ilk baxışdan dindarlara məxsus görünməyi diqqət çəkirdi. Avtobusun hər tərəfinə yapışdırılan dua və dini kəlamlar, "Hər gün Aşura, hər yer Kərbəla" şüarı da bu nəqliyyat vasitəsinin məhz din ocağına doğru yol aldığı bildirirdi.

Avtobus Nardaran kəndinin içərisinə doğru irəlilədikcə, yolboyu üzərində "Ya Hüseyin" yazılmış bayraqlar, divarlarda İslam peyğəmbəri Həzrəti Məhəmmədin (ə) və şüaların 12 imamının hədisləri bu kənddəki ab-hava haqqında təəssürat yaradan ilkin göstəricilər idi.

Yolboyu qarşımıza çıxan qadınların demək olar ki, hamısı qara çadraya bürünüb. Nardaran Azərbaycanda qadınların kütləvi şəkildə çadraya büründüyü yeganə bölgədir. Məhz bu fakt Nardaranın İrana müqayisə edilməsi üçün əsas yaradan amillərdəndir.

Nardaran kəndinin tarixinə gəlincə, yerli sakinlər bunu 7-ci imam Museyi-Kazımın (ə) qızı Rəhimə xanımın (ə) buraya gəlişi ilə hesablayırlar. Bu hesabla Nardaran kəndinin 1300 ildən çox yaşı var. Hazırda kənd sakinlərinin sayı 9 mindən çoxdur. İlk baxışdan yolboyu sıralanan birmərtəbəli evlər, köhnə hasarlar bu kənd

din camaatının maddi durumu ilə bağlı təəssürat yaradır. Nardaranın mərkəzi küçələrində çoxmərtəbəli, dəbdəbəli evlərə rast gəlmədik. İnsanların əksəriyyətinin qapısında Sovet istehsalı olan "Vaz 2106", "Vaz 2107" markalı avtomobillər dayanıb. Küçələrdə səssizlik hökm sürür. Tək-tək hallarda qara çadralı qadınlar və dükkan-bazarın qarşısında toplaşmış kişilərə rast gəlmək olar.

Nardaranda kəndin mərkəzi küçələrini birləşdirən meydanlar da İslam peyğəmbərinin və 14 məsumun adını daşıyır. Kəndin ən böyük meydanı olan "İmam Hüseyin" meydanında qara bayraqlarla yanaşı Azərbaycan bayrağı da dalğalanır. Divarlarda müqəddəs kəlamlarla yanaşı milli şəhər İbrahimovun da şəkli vurulub. Digər meydanlar "Məhəmməd peyğəmbər", "İmam Əli", "Fatimə Zəhra", "İmam Həsən" və digər müqəddəslərin adını daşıyır.

Yol boyu rəngli boyalarla müqəddəs kəlamların yazıldığı divarlar bizi Nardaran pirinə -Rəhimə xanım ziyarətgahına doğru aparır.

189 sayılı marşrut avtobusunun son dayanacağı xalq arasında

tərdik ki, bura gələn mətbuat adamları gedib qəzetdə, televiziya da dəqiq məlumatlar versinlər. Biz niyə nəyisə İrandan götürməliyik? Azərbaycanın İslam dini ilə bağlı heç kimə ehtiyacı yoxdur. Ən gözəl din də bizdədir. 70 il Sovet hökumətinin təzyiqləri altında sınımadı bu din. Biz bunu yaşadıq, indi niyə gedib İrandan din gətirək? Sadəcə məsələ odur ki, hər bur namaz qılan bir müştəhidə təqlid etməlidir. Bu vacibdir. Azərbaycanda bu cür müştəhidlər yoxdur, bu səbəbdən biz də İranda yaşayan ayetullahlara təqlid edirik. Əgər Azərbaycanda olsa idi, öz müştəhidlərimizə təqlid edərdik. Ancaq bizi hər sahədə İrana aid etmək yanlışdır. Əgər hər dindar İrana bağlı olsa idi, onda Suriya, İraq və digərləri də İrana bağlı deyirdilər.

Nardaranın bütün divarlarında peyğəmbərimizin, imamlarımızın kəlamları yazılıb. Hamısını latın əlifbası ilə yazmışıq ki, gənclər oxuyub maariflənsinlər, tərtiblənsinlər.

Bəziləri deyir ki, divarlara İran şüarları yazılıb, xeyr bu peyğəmbərin və imamların kəlamlarıdır. Bunlar bütün bəşəriyyətə aiddir, təkə İrana yox. Mən bezi telekanallardan xahiş edirəm ki, bizim haqqımızda yalan məlumat verməsinlər.

Mətbuatda məlumat getdi ki,

Hacı Nuhbala Rəhimov: "Kimin əlində sənədi-sübutu və cəsəreti varsa biz onunla müzakirə etməyə hazırıq"

da Nardaran piri kimi tanınan Rəhimə xanım ziyarətgahıdır. Ziyarətgah ərazisinə görə, Bakının ən böyük məscidlərindən biridir. Cümə günü olması səbəbindən ziyarətçilərin də sayı çox idi. Burada ilk baxışdan yerlilərlə və kənddən gələn ziyarətçiləri fərqləndirmək mümkündür.

Orada bizi Rəhimə xanım ziyarətgahına rəhbərlik edən Hacı Ədalət Əlizadə qarşıladı. Məscidin tarixi, Nardaran kəndinin özəllikləri haqqında danışan müsahibim gəlişimin məqsədini bilən kimi söhbəti uzatmadan birbaşa İran məsələsinə keçdi: "Nardaran kəndinin tarixi qədimdir. Bizim qədimdən gələn ənənələrimiz var və bu gün də ona sadiq qalmışıq. O cümlədən də Bakı kəndlilərinin içində bizim kəndimiz ən dindar kənddir. Ona görə bizi cürbəcür iddialar var ki, Nardaran İrandan idarə olunur, burada İran bayrağı asılıb və sair. Bura Aşura gününün ən gözəl keçirildiyi yerdir. Həmin gün Nardarana gələnlərin arasında müxbirlər, mətbuat nümayəndələri də var idi. Ancaq onlar gedib olmayan şeyləri də Nardaranın adından yazırlar. Biz is-

bura İrandan sine vuranlar gətirilib. Ancaq belə bir fakt olmayıb. Bizdə sine vuran yoxdur məgər? Biz yüzillərdir İmam Hüseyinə əza saxlamışıq, bu gün də saxlayırıq, bunu bizə heç kim qadağan edə bilməz. Bayraq məsələsinə gəlincə, burada İran dövlətinin bayrağı heç zaman asılmayıb. Bu bayraqın hamısı "Ya Hüseyin" yazılan bayraqlardır, qara bayraqlar Məhərrəm ayı səbəbilə asılıb. Məhərrəm və Səfər ayları çıxandan sonra qara bayraqlar da yığılacaq. İmam Hüseyin (ə) İranın deyil, hər bir müsəlmanın imamıdır. İmam Hüseyin tərəfdarı olduğum üçün kimisə hansısa dövlətə bağlamaq düzgün deyil".

Hacı Ədalətə müsahibəni yekunlaşdırıb sakinlərlə söhbət etməyə çalışıq. Deyirlər ki, Nardaran kəndinin özəllikləri Aşura günü mərasimlərinin keçirilməsi ilə bitir. İnsanlar gündəlik həyatında da şəriət qaydalarına ciddi riayət edirlər. Nardaranda spirtli içki içmək qadağandır. Heç bir ərzaq dükənində və ya başqa yerdə spirtli içkilər satılmır. Küçədə içkilik insan görəndə onu dərhal uzaqlaşdırırlar ki, heç kim görməsin. Toylarda birmənalı olaraq spirtli

çiki verilmir. İnsanlar daha çox dini toylara üstünlük verirlər, ancaq çal-çağırılı toy edənlər də az deyil.

Nardaran kəndinin qadınları küçəyə başı açıq çıxmazlar. Əksəriyyəti baş örtüsü kimi qara çadradan istifadə edən qadınlar 12-13 yaşlarından başlayaraq tam şəkildə hicaba keçirlər. Nardaran küçələrində nadir hallarda başı açıq qadına rast gəlinir, bu da o deməkdir ki, o hansısa evə kənddən qonaq gəlib. Ancaq sakinlər qonağa hörmət xatirinə bu cür hallara göz yumurlar. Həmsöhbətlərim deyir ki, Nardaranda qızların təhsildən uzaqlaşdırılması haqqında deyilənlər yalandır, burada ali məktəblərdə oxuyan qızlar da var və hər kəs onlara rəğbət bəsləyir. Elm öyrənməyin İslamda da bəyənildiyini deyən Nardaran camaatı övladlarına təhsil verməyə çalışdıqlarını bildirdilər.

Nardaran sakinləri ilə söhbət zamanı onların hökumət nümayəndələri ilə münasibətlərini də soruşduq. Etiraf etdilər ki, kommunal xərclərin ödənilməsi ilə bağlı məmurlarla mübahisələri olur. Bunun da səbəbi odur ki, kənd camaatı işsizdir, maddi durumları aşağıdır. Kommunal borclarını vaxtında ödəmədiklərinə görə, kəndin qazı, işığı kəsilir və bu da insanlarda narazılıq yaradır.

Onu da qeyd edək ki, Nardaranda hələ də böyük-küçük münasibətləri qorunub saxlanılır. Nardaran ağsaqqallar vasitəsilə idarə olunur, onların sözü hər kəs üçün keçərlidir. Hər hansı məsələ haqqında danışmaq üçün ilk söz ağsaqqala verilir, sonra onun məsləhəti ilə kimə söz ala bilər.

Sakinlər bizə müsahibə verərkən də bu qaydaya riayət etdilər. Növbəti müsahibimiz Rəhimə xanım ziyarətgahının axundu Hacı Nuhbala Rəhimov oldu.

Mətbuatın yazdığı qeyri-dəqiq informasiyalardan narazı qalan axund bizi görərkən də münasibətini gizlətmədi: "Bu kənd də Azərbaycanın bir bölgəsidir. Ancaq buranı fərqi odur ki, Nardaranda Əhli-beyt nümayəndəsi olan Həzrəti Rəhimə xanımın nuru parlayır, insanlar mömindir, Allaha və peyğəmbərinə, öz milli dəyərlərinə bağlıdırlar. Bizim kəndin yeganə özəlliyi odur ki, biz öz dəyərlərimizə köklü surətdə bağlıyıq. Biz Avropaya inteqrasiya adı altında dini-mizdən imtina etməmişik. Bu gün Avropa dəyərlərini çılpaqlıq kimi qəbul edirlər. Tolerantlıqdan danışanlar özləri buna əməl etmirlər. Bu çox əsassız sözdür ki, Nardaran haradansa idarə olunur. Ona qalsa, çox insanlar haqqında şeyilələr dolayır, hətta yüksək vəzifəli şəxslər haqqında da çox sözlər deyirlər. Kiminsə əlində Nardaranla bağlı hər hansı fakt varsa, bunu hüquq-mühafizə orqanlarına təqdim etsinlər. "Ya Hüseyin" kəlmə-

sini İranda, İraqda, Səudiyyə Ərəbistanında, Suriyada, Pakistanda, Türkiyədə və başqa İslam torpaqlarında səsləndirirlər. Bu o deməkdir ki, hansı tərəfdə daha güclü səslənirsə, biz həmin tərəfin adamı olmalıyıq? Kimin əlində sənədi-sübutu və cəsəreti varsa biz onunla müzakirə etməyə hazırıq. Bu məsələyə dövlət orqanları da müdaxilə etməlidir və bu fikirləri səsləndirən şəxsləri cəzalandırmalıdır. Çünki, bu cür əsassız ittihamlar onlar üçün səslənə bilər. Bu insanların məqsədi böhtanın, iftiranın qarşısını almaqdır, yoxsa

qarşıqlıq salmaqdır? Nardaran camaatı bu sualın cavabını tapa bilmir".

Nardaran kəndində işimizi yekunlaşdırıb qayıdırıq. 189 sayılı avtobus Nardaran pirindən qayıdan ziyarətçilərlə doludur. Avtobus Nardaran kəndindən uzaqlaşdıqca, çadralı qadınlar, divarlardakı şüarlar, qara bayraqlar da azalır. Geridə qalan və öndən gələn mənzərə insanda müqayisə üçün imkan yaradır. Müqayisənin nəticəsi isə insana görə dəyişir.

□ Nəgiz LİFTİYEVA
Fotolar müəllifindir

MUSAVAT

Son səhifə

N 280 (5989) 15 noyabr 2014

91 yaşlı qadın öldü, 11 saat sonra morqda dirildi

Polşada 91 yaşlı bir qadının öldüyü elan ediləndən və morqa aparılardan 11 saat sonra yaşadığı ortaya çıxıb. "Milliyet" qəzeti BBC-ə istinadən xəbər verir ki, ailə həkimi tərəfindən həyata keçirilən müayinə zamanı Canina Kolkıyeviçin öldüyü üzə çıxsada, xəstəxanaya işçiləri yaşlı qadının morqda keçirdiyi 11 saatın sonunda hərəkət etdiyini görüb. Hadisə Polşanın Ostrov Lyubelski şəhərində meydana gəlib. Yaşlı qadının bacısı oğlu Cisennik Vxodni səhər evə gələndə xalasının nəfəs almadığını və ürəyinin dayanmadığını görən kimi xəstəxanaya müraciət edib. Həkim qadını müayinə edəndən sonra onun dünyasını dəyişdiyini açıqlayıb. Dərhal morqa aparılan qadın üçün iki gün sonra cənazə tədbirinin düzənlənməsi ilə bağlı hazırlıqlara başlanıb. 91 yaşlı qadın xəstəxanada dirildəndən sonra evinə göndərilib. Üşüməkdən şikayət edən qadın bir boşqab isti şorba və şirniyyat yeyəndən sonra yenidən isinib. Qadının ailəsi və həkimi baş vermiş hadisə qarşısında heyrət keçirib. Polis hadisə ilə bağlı araşdırmalara başlayıb. Yaşlı qadının həkimi isə bu olaydan şok keçirdiyini deyib: "Qadın nəfəs almırdı, bütün həyat funksiyaları dayanmışdı. Mən nə edə bilirdim ki?"

İlan özünə qəsd etdi

Avstraliyanın Kerns şəhərində yarım metr uzunluğunda olan qəhvəyi rəngli ilan evlərdən birinin yaxınlığında ölü tapılıb. Çağırış nəticəsində hadisə yerinə gələn xilasetmə xidməti aşkarlayıb ki, ilan özü özünü dişləyərək məhv olub. Mütəxəssis öncə ilanın hansısa zədə alması, ardınca zədə aldığı yeri dişləməsindən şübhələnib. Ekspertin ehtimalına görə, ilanın ölümünə hər hansı kənar zədənin olmadığı aydınlaşıb. İlanın bu cinsinə daha çox Şərqi İndoneziyada və Yeni Qvineyada, Avstraliyada rast gəlmək olur. Onlar daha çox ağaclarla gecə həyat tərzini keçirirlər. Qəhvəyi ilanın dişləməsi insan üçün təhlükəli olmasa da, onların öz həyatına ciddi problem yaradır.

Atasının cəsədindən şəkaf düzəltdi

İngiltərədə Nathan Robinson adlı bir nəfər atasını öldürdükdən sonra cəsədini hissələrə ayıraraq, televizor ştativi kimi istifadə etməkdə ittiham olunur. İddiaya görə, Robinson 158 kilo ağırlığındakı atasını öldürdükdən sonra cəsədini hissələrə ayıraraq və onları plastik qablara qoyub. Sonra da üst-üstə qoyduğu saxlama qablarını televizor ştativi olaraq istifadə edib. Öldürülən ata Vilyam Spillerin

hissələri 2013-cü ilin iyun ayında Bournemout şəhərindəki bir mənzildə tapılmışdı. 28 yaşlı Natan Robinson isə atasını planlı şəkildə öldürmədiyini, sadəcə qəza nəticəsində ölümə səbəb olduğunu deyib. Prokurorluq isə iddia edir ki, cinayət keçən ay ata-bala arasında pul ucbatından baş verib. Prokuror Nigel Likey isə bildirib ki, Nathan taksi sürücüsü olan atasını birgə yaşadıkları evdə öldürəndən sonra

onun meyitini iri bıçaq və mişarlarla ayrı-ayrı hissələrə ayıraraq, polis 1.67 boyundakı Spillerin cəsəd parçalarını plastik saxlama qablarında paketləmiş şəkildə, başını isə sənədlərin yerləşdiyi şkafın içindən tapıb. Oğlu içində atasının cəsəd hissələri olan plastik qabları üst-üstə qoyub televizor ştativi düzəltdi. Qonşuları isə bildirib ki, hadisə günü onların evindən dava-dalaş səsləri gəlib və qurban oğluna "səni həyatım boyu bəsləməyimi gözləyirsən" deyərək sual edib. Daha sonra isə yuxarı mərtəbədə qan axdığını görərək aydınlaşdırmaq üçün ora çıxıb və Robinsonun çox rahat, sakit olduğunu müşahidə edib. Prokuror Likey isə qatil övladın atasının pulundan ən azı 7.750 sterlinq götürdüyünü, öləndən sonra atasının cib telefonuna gələn mesajları da cavabladığını bildirib.

QOÇ - Fəaliyyət göstərdiyiniz obyektlərdə mümkün qədər mübahisələrdən qaçın. Əks təqdirdə iş qrafikiniz pozulacaq. Ulduzlar qarşı tərəfin obyektiv fikirlərinə hörmətlə yanaşmağı tövsiyə edir.

BUĞA - Bütün vacib planlarınızı günün birinci yarısına təyin edin, xüsusən də əgər bu, iş və maliyyə ilə bağlıdırsa. Nahardan sonrakı müddətdə isə daha çox neytrallıq nümayiş etdirin.

ƏKİZLƏR - Daxili səsini qulaq asın. Düşünməyin ki, hər şeyin sonudur. Əgər bunu bacarsanız, təxminən saat 12-dən etibarən proseslərin müsbətə doğru dəyişməsinin şahidi olacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Günün ümumi mənzərəsi qənaətbəxş olduğundan nəzərdə tutduğunuz işlərin böyük əksəriyyətini reallaşdırmağa biləcəksiniz. Bu istiqamətdə sizə köməklik göstərənlər də olacaq.

ŞİR - Fəaliyyətinizdə mövcud olan boşluqları doldurmaq üçün mütləq təcrübəli, həm də etibarlı insanların məsləhətlərindən yararlanın. Unutmayın ki, "qara zolağ"ın sonuna çatmışsınız.

QIZ - İttiham və giley-güzarınızı bir tərəfə atın. İndiki çətin mərhələdə bu həl heç bir müsbət nəticə verən deyil. Danışmaqdan əvvəl enerjinizi toparlayıb yarımçıq işlərinizə davam edin.

TƏRƏZİ - Bu gözəl təqvimdə hər kəslə duyğusal davranın. Kiminsə qəlbini qırmağa, zəhmətini aşağılamağa çalışmayın. Saat 16-19 aralığında olduqca uğurlu mərhələdən keçəcəksiniz.

ƏQRƏB - Bircüncüdə aktivləşən planetlər sizə primitiv görünən bəzi məsələlərin aktivləşməsinə səbəb olacaq. Amma gərək özünüz də fəal olasınız. Doğmalarınızla münasibətləri qaydasına salın.

OXATAN - Nəzərinizə çatdıraq ki, bu gün planlarınız kosmik sürətlə reallığa yaxınlaşacaq. Etibar etdiyiniz adamların dəstəyindən də yararlanmağa çalışmalısınız. Uzaq yola sıxmaq fikrinə düşməyin.

OĞLAQ - Səhər saatlarından ovqatınız bir qədər aşağı olsa da, saat 11-dən sonra hər hansı gərginliyin şahidi olmayacaqsınız. Bu gün aldığınız bütün işgüzar təklifləri qəbul edin.

SUTÖKƏN - Həftə ərzində görəcəyiniz bütün işləri nahara qədər qətiləşdirin. Əks təqdirdə sonra buna vaxt tapmayacaqsınız. Bu gün səfərə çıxmaq, pul riski etmək uğursuzdur.

BALIQLAR - Sizi indiki passiv nöqtədən tərpədə bilən adamlarla rastlaşacaqsınız. Bu səbəbdən ünsiyyətdə olduğunuz hər kəslə mülayim davranın. Bütün astroloji mənbələr qurtulacağınızı bildirir.

Qoroskop

(15 noyabr)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Xalda xərcəng olduğunu yoxlayan telefon

Bir qrup dermatoloq və riyaziyyatçı şübhəli görünən xal ləkə və digər dəri problemlərinin xərcəng olub-olmadığını yoxlayan üsul hazırlayıb. Ağıllı telefonlarda tətbiq olunan bu üsul 90 faiz doğru nəticə verir. 4.99 dollar qiymətlə bazara təqdim edilən bu sistem 4000 şəkil və 500 canlı dermatoloji müayinənin nəticələri nəzərə alınaraq inkişaf etdirilib. Mütəxəssislər problemləli hissənin şəklini görəndən sonra risk faktorunu hesablayan tətbiqetməni həyata keçirirlər. Bununla yanaşı, yeni sistem dermatoloji müayinənin yerini vermədiyi üçün dermatoloqlar ilk növbədə ciddi tibbi müayinədən keçmənin vacibliyini vurğulayır: "Məlum sistemin həqiqətə pəy yüksək olduğu üçün ordan nəticələri öyrənənlər dərhal həkimə müraciət edirlər. Bu mənada testin əvəzi yoxdur".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.